



Fendt-Dieselross

De historie van Fendt



De geschiedenis van Fendt gaat terug naar het jaar 1639 toen een zekere Silvest Fendt het beroep uitoefende van slotenmaker. Nakomelingen van deze Silvest Fendt bouwden ergens in de 19^e eeuw een 'Bleizugmaschinen' (een loodtrekmaschine) voor het inzetten van glas in lood met glas ramen die toen vooral in de nu oude historische gebouwen werden gezet. Deze werd toen der tijd door een zekere Peter-Paul Fendt over de hele wereld verkocht.

Jaren later om precies te zijn in 1928 kwam een nazaat (Johann-Georg Fendt) die boer was op het idee om een maaimachine te bouwen, die niet werd voortbewogen door trekkracht van 3 of meer paarden maar door een stationaire motor. Samen met zijn zoon Hermann, die toen 17 jaar was, werd de klus geklaard in de oude werkplaats naast de boerderij. De boerderij was gevestigd in Marktoberdorf, ten zuiden van Beieren.

Het eerste exemplaar is aanvankelijk bedoeld voor hun eigen gebruik maar al vrij snel bleek dat er vanuit hun omgeving belangstelling ontstond voor meer van dat soort maaimachines, zodat men ook maaimachines voor anderen ging bouwen. Ook de twee andere zoons Xaver en Paul kwamen in de zaak en zo ontstond de Fendt tractoren fabriek die in 1978 zijn 50 jarig bestaan vierde en in 2003 zijn 75 jarig bestaan.

Nu was in 1928 het idee om een motormaaier te bouwen niet helemaal nieuw en Fendt was beslist ook niet de eerste die zo'n dergelijke machine bouwde. Kramer was al in 1925 op de markt verschenen met een zelfrijdende maaimachine en later volgden ook andere fabrikanten zoals Hela en Westfalia en meer van dat soort bedrijfjes.



De eerste motormaaier van Fendt heeft een vermogen van 4 pk.

De eerste motormaaier van Fendt is uitgerust met een 4 pk benzine motor van Deutz met een verdampingskoeling. Achteraf bleek het vermogen van 4 pk veel te weinig te zijn.

Die 4 pk waren net voldoende om een maaibalk aan te drijven en te trekken, in goede omstandigheden maar bij het minste en geringste liet de motor het al afweten. Daar kwam nog eens bij dat Marktoberdorf aan de voet van de Alpen ligt, op slechts enige afstand van de Oostenrijkse grens, en dat land is daar vrij heuvelachtig wat ook nog eens meer vermogen vergde.

Ook daar kwamen vader en zoon Fendt al vrij snel achter en in 1929 wordt er al een andere gebouwd, nu met een dieselmotor van 7 pk. Een ander nadeel van de motor-maaier was de verstoppingen van het maaigedeelte. Fendt



Het tweede exemplaar van Fendt heeft een vermogen van 6 á 7 pk.

kwam hierdoor op het idee om de aandrijving van het maaigedeelte los te koppelen van het drijfwerk en in feite werd zo de onafhankelijke aftakas geboren. Er zijn 3 versnellingen beschikbaar. Een ander groot voordeel van de verbeterde motormaaier is de betrouwbaarheid en zuinigheid van de dieselmotor. Op deze machine kon ook een ploeg worden gemonteerd alhoewel je met 7 pk niet te gek moest doen. Waarschijnlijk zonder het zo bedoeld was bouwde Fendt op deze manier de eerste kleine trekker met een



Fendt F-9

dieselmotor in Duitsland. In de eerste instantie werden ze uitgerust met een 1-cilinder Otto dieselmotor maar later ging men over op een Deutz MAH dieselmotor met verdampingskoeling. Nou ja overgaan Otto en Deutz waren feitelijk één. De eerste jaren verschenen er niet echt veel Fendt trekkers op de markt. Tot 1932 waren dat er niet meer dan 2 of 3 trekkers.

Vanaf 1934 volgt het type F-9 met een vermogen van 9 pk. Eveneens als zijn voorganger een liggende 1-cilinder dieselmotor met verdampingskoeling en dwars in het frame geplaatst. De bouw van de trekkers werd uitgebreid en er werden nu series van 10 tot 20 trekkers per jaar gebouwd. In dezelfde periode ontstond ook de naam Dieselross. Op zich heel toepasselijk want dat is het ook, een ijzeren paard.

Dieselross

Vanaf 1936 is het vermogen inmiddels opgelopen naar 12 pk (Fendt Dieselross F-12 Vorkrieg). Omdat er van het type F-12 twee verschillende versies zijn duiden we de eerste voor het gemak maar even aan met Vorkrieg (Vooroorlogs). Het vooroorlogse type heeft nog steeds een liggende 1-cilinder motor maar nu een Deutz (MAH-714) met verdampingskoeling en een cilinderinhoud van 1808 cc. De transmissie is van ZF en is uitgerust met 3 versnellingen vooruit en 1 achteruit. Het linker-achterwiel wordt door een ketting aangedreven maar de mogelijkheid is aanwezig om het rechter-achterwiel met het linker wiel te verbinden, alleen moet het bij een bocht weer worden los- gekoppeld. In één van de eerste testuitslagen werd de bocht naar links als negatief bestempeld. Nogal duidelijk lijkt me.



Fendt Dieselross F-12 Vorkrieg



Fendt Dieselross F-18

Met het type F-18 die vanaf 1937 de F-12 Vorkrieg verving is Fendt al aardig op weg om een volwaardige trekker neer te zetten. Er wordt nog steeds gebruik gemaakt van een 1-cilinder Deutz dieselmotor met verdampingskoeling maar nu met een vermogen van 18 pk en een toerental van 1400 omw/min. De transmissie is uitgebreid van 3 naar 4 versnellingen. De trekkers zijn vanaf nu naar keuze verkrijgbaar

met ijzeren wielen, luchtbanden of wielen met massief rubber, ook wel cushion banden genoemd. Er is zelfs al een elektrische installatie leverbaar naar keuze. Echt licht waren die tractoren niet. Ze wogen toch altijd nog rond de 1500 kg. Volgens mij was de keuzemogelijkheid van een elektrische installatie ook van toepassing op zijn voorganger de F-12 Vorkrieg.

Op 31 december 1937 wordt de Xaver Fendt & Co opgericht.



Waarom het Xaver Fendt en Co is weet ik niet maar het zal wel zo zijn geweest dat Xaver Fendt het meest geschikt leek om een bedrijf te leiden. Het jaar daarop (1938) liep de 1000 ste tractor al van de band.

Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog bestond het Fendt programma uit 2 typen, het net genoemde type F-18 en het type F-22 die in 1938 op de markt was gekomen. Van het type F-22 zijn verschillende varianten leverbaar. De eersten aangeduid met F-22 hebben de beschikking over een transmissie van Prometheus. De tractoren die vanaf 1940 op de markt kwamen, aangeduid als F-22 Z, zijn uitgerust met een versnellingsbak van ZF (A-12). Het aantal versnellingen 4 vooruit tegen 1 achteruit is bij beide transmissies gelijk, echter de topsnelheid is bij de F-22 15 km/u en bij de F-22 Z is hij 18 km/u. De F-22 is de eerste tractor die Fendt heeft gebouwd zonder frame. Motor, transmissie en achteras vormen één geheel. De motor, een staande 2-cilinder Deutz (F2M-414, en heeft een volume van 2,2 liter met een vermogen van 22 pk. De gesloten watercirculatie koeling vereist een grote radiator. Deze wordt beschermt door een motorkap. Voor het eerst heeft een Fendt een styling.



Fendt Dieselross F-22

Vanwege de oorlog wordt de productie van de tractoren in 1942 stil gelegd. Noodgedwongen moest men overschakelen op een houtgasgenerator. In samenwerking met Fahr , een andere tractorfabrikant, ontwikkelt Fendt de G-

25, waarvan er over de periode van 4 jaar (1942-1946) toch nog bijna 1500 worden geproduceerd. De motor werd betrokken bij Deutz. Deze wordt eerst op benzine gestart en daarna wordt er overgeschakeld op houtgas. De voorraadbunker voor hout was 230 liter met genoeg voor 3 uur.



Fendt G-25 (Houtvergasser)

De G-25 levert 25 pk en weegt 2223 kg. Een vergelijkbare Fendt F-22 van voor 1942 woog daarentegen slechts 1550 kg.

De naoorlogse periode was misschien wel de moeilijkste periode die Fendt meemaakte. Vanwege de schaarste aan grondstoffen en een verbod voor de directie om de fabriek te betreden, vanwege de nauwe betrokkenheid met de Nazi's, werkte niet stimulerend voor de productie. Nu had Fendt het geluk dat de fabriek niet al te ernstig was beschadigd door de bombardementen van de oorlog.



Fendt Dieselross F-18 H

Op een paar F-18's en F-22's na en het ombouwen van houtgastrekkers naar diesel tractoren was voorlopig alles wat er gebeurde. Eind 1947 kunnen ze eindelijk weer aan het werk. Het eerste resultaat was een opgefriste Fendt Dieselross F-18 maar nu met een motorkap (F-18 H). Echter de oude techniek bleef in principe het zelfde. Je moest doen met wat je had. Oude nog in voorraad liggende onderdelen werden gebruikt.

Vanaf 1948 wordt de Deutz motor bij de F-22 vervangen door een M.W.M. motor type KD-125 Z. (Motoren Werke Mannheim). Een watergekoelde 2-cilinder dieselmotor met een volume van ongeveer 2400 cc en een vermogen van 24 pk. Op verzoek kon de transmissie worden uitgebreid naar 8 versnellingen waarmee je een snelheid van 23 km/u kon bereiken. De tractor was door deze vernieuwingen 24 cm langer geworden en kreeg hierdoor de



aanduiding F-22 V. Het type F-22 VZ heeft dezelfde eigenschappen als de F-22 V, alleen is deze uitgerust met een ZF transmissie terwijl de F-22 V een transmissie van Prometheus (AS-14) heeft. In de laatste jaren van zijn productieperiode (1949) kom de F-22 VZ worden geleverd met vierwielaandrijving. Dit gaat echter maar om een gering aantal.

De Fendt Dieselross F-22 VZ is 24 cm langer dan de F-22.

Vanaf 1949 wordt het type F-18 opgevolgd door de F-15 en in 1950 verschijnt de F-25 in plaats van de F-22. Beide tractoren zijn uitgerust met de nieuwe motoren van M.W. M. De oorzaak dat men M.W.M. verkoos boven Deutz was de kortere lever-tijd. De nieuwe F-15 mag dan wel een stuk moderner zijn dan de oude F-18 maar het euvel van de meeste Duitse trekkers van toen is er nog steeds. Hij is nog steeds kort en ge-



Fendt Dieselross F-15

drongen met een korte wielbasis en een lage bodemvrijheid. Al deze ongemakken zorgen voor een slechte gewichtsverdeling. Vergelijk hem maar eens met een Amerikaanse tractor met hetzelfde vermogen. Nu speelde dat toen misschien in die tijd nog niet zo maar later toen bijna elke tractor uitgerust was met een hefinrichting speelde dat wel. Met een klein beetje gewicht in de hefinrichting ging de tractor al meteen met de neus de lucht in. Echter niet alles was fout aan deze tractor. Groot was de betrouwbaarheid die mede was te danken aan de 1-cilinder motor van M.W.M. (KDW-215 E).

De eerste F-15's hebben nog een ZF transmissie met 4 versnellingen vooruit en 1 achteruit. Al in 1950 komt er een herziende versie op de markt. De M.W.M. motor heeft dezelfde eigenschappen als zijn voorganger, o.a. 15 pk bij 1600 toeren/min en een cilinderinhoud van 1180 cc. In tegenstelling tot het vorige type heeft de F-15 G, zoals hij nu wordt aangeduid geen transmissie meer van ZF maar eentje uit eigen huis. Aan motoren heeft Fendt zich nooit gewaagd maar het vertrouwen in een eigen transmissie was groter dan in die



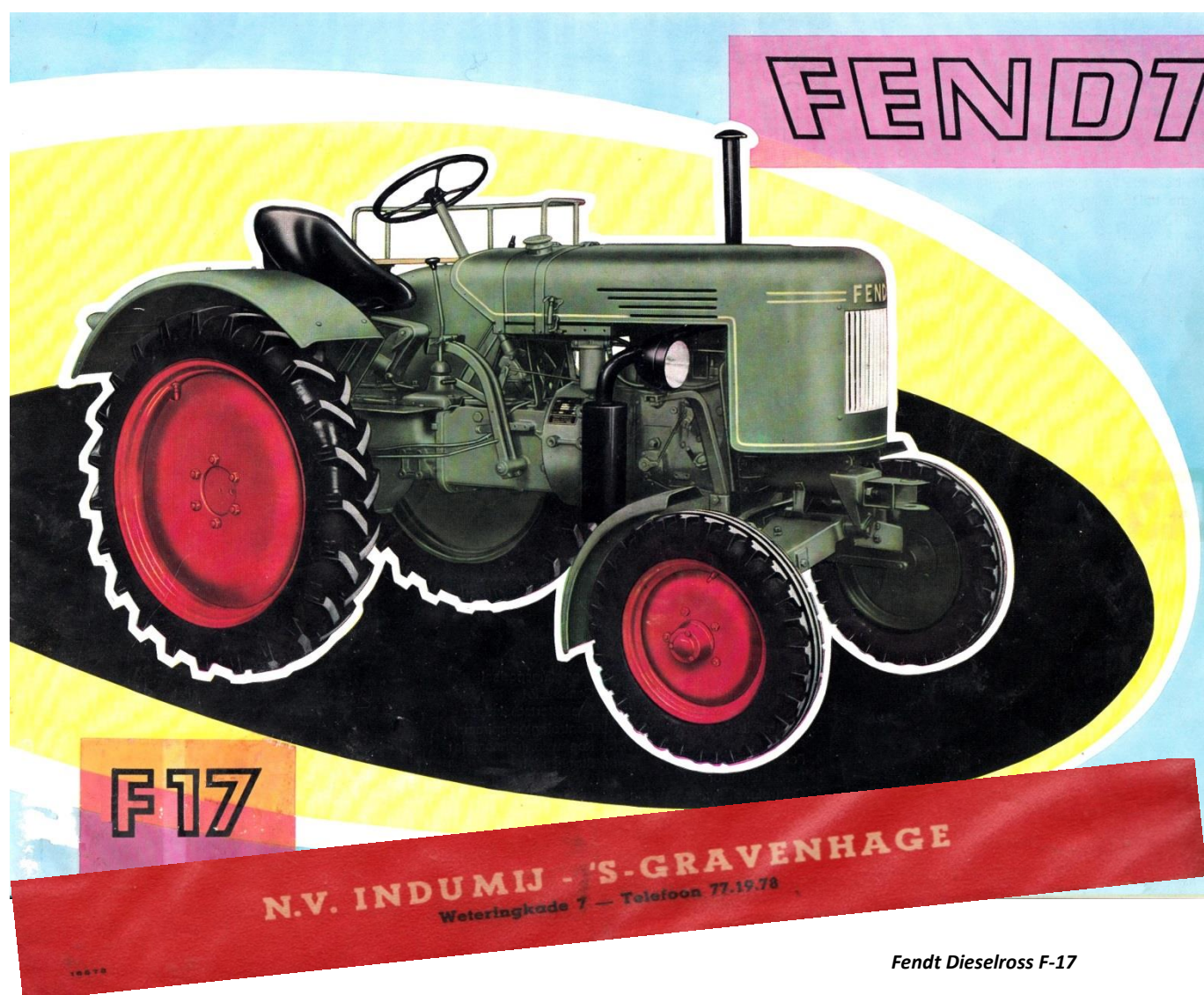
van een andere fabrikant. Stand-aard is deze uitgerust met 4 + 1 versnellingsbak maar op verzoek kon er een transmissie geleverd worden met 8 vooruit en 2 achteruit verdeeld over 2 groep-en. De vooras is ten opzichte van de vorige typen verstevigd en de naven van de voorwielen zijn stofdicht ingekapseld.

De verhoogde uitvoering van de F-15

Fendt Dieselross F-15 GH-6

Een andere variant is de F-15 G-6 die gelijk is aan de F-15 G maar dan standaard met een versnellingsbak met 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit verdeeld over 2 groepen. Beide laatst genoemden zijn ook geproduceerd in een verhoogde uitvoering. Deze hadden een grotere bodemvrijheid en er kwam een H achter de typeaanduiding te staan, F-15 GH en F-15 GH-6. De Fendt F-15 bleef tot 1957 in productie en in het totaal zijn er 15071 stuks van gebouwd.

Ter vervanging voor de F-15 G en de F-15 GH wordt in 1956 de Fendt Dieselross F-17 gelanceerd, leverbaar met een watergekoelde motor, (F-17 W) of een luchtgekoelde motor (F-17 L). Beide 2-cilinder motoren worden geleverd door M.W.M. met exact het zelfde vermogen van 17 pk bij 1800 omw/min. De Fendt transmissie beschikt over 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit met een hoge en lage gearing. Met zijn gewicht van 1250 kg was het voor die tijd al een robuuste trekker. Tijdens zijn productieperiode 1956-1957 zijn er van het watergekoelde type 2883 stuks gebouwd en van het luchtgekoelde type zijn er 3410 stuks geproduceerd.



Fendt Dieselross F-17

Om in de middenklasse actief te blijven bouwde Fendt in 1950 de Fendt F-25 met een motorvermogen van 25 pk bij 1500 omw/min. De motor is een 2-cilinder M.W.M. watergekoelde motor met een volume van 2,4 liter.



Fendt Dieselross F-25

Ook zijn hier weer verschillende varianten aanwezig o.a. F-25, F-25 G, F-25 P en F-25 A. De F-25 heeft net als de F-15 een transmissie van ZF en de F-25 G heeft een eigen transmissie. Allebei met 4 versnellingen vooruit en 1 achteruit. De ZF transmissie kan naar keuze ook worden geleverd met een hoge en lage gearing waardoor het aantal versnellingen wordt verdubbeld. De F-25 P heeft ook een ZF ver-

snellingsbak maar deze heeft 5 versnellingen vooruit. De laatste is ook uitgerust met grotere achterwielen waardoor een grotere bodemvrijheid wordt bereikt.

Een bijzondere trekker is de F-25 A een tractor met vierwielaandrijving met differentiële vergrendeling voor zowel de voor als de achteras. Remmen gebeurd op al de vier wielen. De belangstelling voor de tractor was echter niet groot en zodoende bleef de tractor maar een jaar in productie.



Fendt Dieselross F-25 A

Vanaf 1952 wordt het type Fendt Dieselross F-25 opgevolgd door de Fendt Dieselross F-28 P. Ondanks er geen veranderingen hebben plaats gevonden heeft de MWM motor KD-415 Z bij de F-25 een vermogen van 25 pk en bij de F-28 bij dezelfde omw/min (1500) heeft hij een vermogen van 28 pk gekregen.

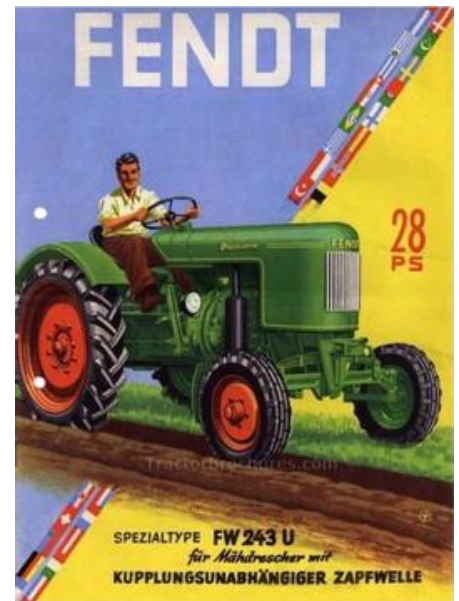


Fendt Dieselross F-28

Het enige verschil dat ik heb kunnen ontdekken tussen een F-25 P en een F-28 P is de bandemaat aangeduid als F-28 P, F28 P-1 en F-28 P-2. Dus snap ik eigenlijk de verandering van de typeaanduiding tussen F-25 en F-28 niet. Voor mij is het dezelfde tractor en als iemand er een andere mening op na houdt dan is dat maar zo.

De boeren gaven er niet om hoe hun tractor werd genoemd en het enige wat telde was de basisuitrusting, en die is bij de F-28 veelzijdig. De productie aantallen van de samen opgetelde typen F25 P en F28 P kwam neer op 5614 stuks in vanaf 1950 tot 1959.

De Fendt Dieselross F-243 U komt overeen met de Dieselross F-28 P op 2 uitzonderingen na. De gewijzigde bandenmaat bracht ook meer bodemvrijheid met zich mee en de rijafhankelijke aftakas die door Fendt wordt aangemerkt door een U toe te voegen in de typeaanduiding brengt vele voordelen met zich mee. Voor de rest is deze Fendt identiek aan de F-28 met het zelfde motorvermogen van 28 pk. De ZF transmissie wijkt af met die van de F-28 in verband met de rijafhankelijke aftakas. De versnellingsbak is uitgerust met 5 versnellingen vooruit en 1 achteruit. Slechts een jaar (1957-1958) bleef de F-243 U in productie met slechts 116 exemplaren.



Brochure Fendt Dieselross F-243 U

Om ook in de grotere klasse voet aan de grond te krijgen lanceerde Fendt in 1951 de Fendt F-40. Voor het eerst installeerde Fendt een 3 cilindermotor die uiteraard ook werd geleverd met een motor van M.W.M. De motor, de KDW-415D heeft een cilinderinhoud van 3534 cc en een vermogen van 40 pk bij 1500 toeren/min. Voor die tijd was dat genoeg om mee te dingen voor een plaats in de rangorde van zware tractoren. Er waren 2 varianten de Fendt F-40 en de F-40 U die zich van elkaar onderscheiden door de versnellingsbak en de aftakas. Beide typen zijn uitgerust met een transmissie van ZF. Voor de



Fendt Dieselross F-40

F-40 is een ZF A-15 en voor de F-40 U is dat een ZF A-17. De standaard transmissie bestaat uit 5 versnellingen vooruit en 1 achteruit. Op verzoek kunnen ze worden geleverd met een topsnelheid van 20 km/u of met een overdrive waarmee een topsnelheid van 28 km/u kon worden behaald.

Van beide varianten samen zijn er tussen 1951 en 1958 1034 stuks van verkocht. Van de F-40 zijn ook een aantal tractoren gebouwd met vierwielaandrijving als F-40 A. Echt veel zijn hiervan niet verkocht om de dood eenvoudige reden dat de tijd nog niet rijp was voor dit soort tractoren.



Fendt Dieselross F-40 A

In 1951 wordt de Fendt F-20 aan het programma toegevoegd. Het is ook net als bij de meeste Duitse fabrikanten dat er in de lichte klasse vele typen en varianten beschikbaar zijn. Dit is ook waarschijnlijk één van de redenen dat maar weinig van die bedrijven zijn overgebleven, mede ook dat ze te lang bleven borduren in die lage klasse



Fendt F-20 GH

terwijl de vraag naar zwaardere tractoren steeg. Het basismodel, F-20 G, is uitgevoerd met normale banden en met 4 + 1R transmissie. Ook hier is er weer de mogelijkheid voor een 8 + 2R versnellingsbak e.v.t met een overdrivetransmissie met een topsnelheid van 25 km/u. De F-20- GH is uitgerust met grotere wielen en heeft zodoende meer bodenvrijheid. Beide varianten kunnen ook worden voorzien met 6

versnellingen vooruit en 2 achteruit als F-20 G-6 en F-20 GH-6. Alle varianten zijn uitgerust met een 1-cilinder watergekoelde MWM motor (KDW-615 E) met een vermogen van 20 pk bij 1600 omw/min en een volume van 1400 cc. De 6-versnellingsmodellen verkochten beter en bleven tot 1957 in het programma terwijl de productie van de anderen al in 1956 was gestaakt. Modern waren de Fendt's wel want al van voor de tweede wereldoorlog waren de meeste Fendt's al voorzien van een sperdifferentieel en een elektrische installatie.

Vanaf 1952 komt men tot ontdekking dat ook vrouwen op een tractor kunnen rijden en aangezien dat die toch al een groot deel van het werk voor hun rekening namen, wordt er onder de F-15 nog een kleinere tractor ontwikkeld.



Fendt Dieselross F-12

En zo kwam in 1952 een kleine tractor op de markt. Ondanks de typeaanduiding F-12 heeft deze maar weinig meer gemeen met het vooroorlogse type met dezelfde aanduiding. De tractor is slank van bouw en oogt aantrekkelijker dan de andere Fendt modellen uit die tijd.

De staande 1-cilinder M/W.M motor wordt op temperatuur gehouden door een gesloten watercircuit. De motor levert een vermogen van 12 pk bij 1200 omw.min en heeft een cilinderinhoud van slechts 805 cc.



Fendt Dieselross F-12 HL

Van meet af aan is deze tractor een succes. Het eerste model wordt aangeduid met F-12 GH. In 1953 wordt de watergekoelde M.W.M. (KD-12 E) motor vervangen door een luchtgekoelde M.W.M (AKD-112 E) Het vermogen blijft hetzelfde alleen is het cilinderinhoud verruimd naar 905 cc. Ook dit type F-12 HL werd, hoewel het watergekoelde type ook nog steeds verkrijgbaar was, goed verkocht. Tegen het einde van hun productieperiode in 1958 wordt naast deze modellen de F12 HLX op de markt gebracht. De enige wijziging die ze hebben aangebracht is de versnellingsbak met maar liefs 9 versnellingen vooruit en 3 achteruit. Er werden 15794 F-12's geproduceerd waarvan 60 van het laatst toegevoegde model.

De Fendt Dieselross F-24 die in 1954 verscheen was verkrijgbaar in twee versies, één met luchtkoeling als F-24 L en een jaar later één met waterkoeling als F-24 W. Beide tractoren zijn uitgerust met een 6 + 2 versnellingsbak verdeeld in hoge en lage gearing.



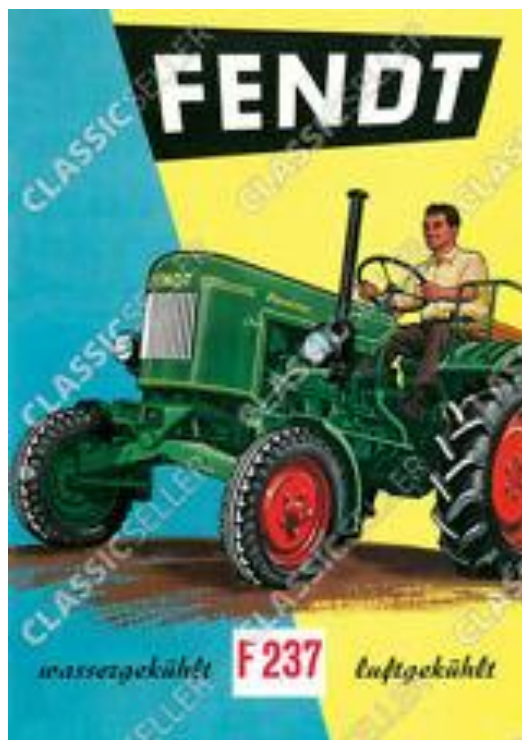
Omdat er maar 2 varianten zijn, lucht en water, wordt de G, die staat voor de Fendt transmissie, hier niet toegepast in de typeaanduiding terwijl de F-24 er wel mee is uitgerust. De 2-cilinder M.W.M. motoren hebben het zelfde vermogen van 24 pk, alleen is het volume verschillend 1810 cc voor de



Fendt Dieselross F-24 W

luchtgekoelde en 1700 cc voor de koeling door water, Tijdens zijn productietijd wordt bij de F-24 W de KD-12 Z motor vervangen door de KD-112 Z. De tractoren zijn al uitgerust met een hydraulische driepunts hefinrichting, een riemschijf en een maaiuitrusting. Met een verkoopcijfer van meer dan 10.000 stuks was F-24 een succesvolle tractor.

Vanaf 1958 worden de typen F-24 L en F-24 W vervangen door de FL-237 en FW-237. Deze worden op hun beurt ook weer onderverdeeld in FLU-237 en de FL-237 en FWU-237 en FW-237. De L staat weer voor lucht en de W staat voor water De U staat voor de rijafhankelijke aftakas waardoor deze tractor hierdoor weer een andere transmissie krijgt. Beide Fendt transmissies zijn voorzien van 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit. Ook is het vermogen van 24 pk bij 2000 toeren gelijk aan de van de F-24. Zelfs de inhoud van de cilinders van 1810 cc voor de FL-237 en 1700 cc voor de FW-237 is hetzelfde. Je vraagt je soms toch af waarom er weer een ander type op de markt komt. Toch zijn er nog ruim 4300 stuks van verkocht in een goed jaar tijds, want in datzelfde jaar kwam Fendt al uit met Farmer 1 met dezelfde modelvarianten.



Brochure Fendt Dieselross F-237

Als vervanging voor de F-20 kwam in 1957 het type Fendt Dieselross F-236 op de markt. In tegenstelling tot de F-20 beschikt de F-236 over een 2-cilinder luchtgekoelde motor. De M.W.M motor met een vermogen van 20 pk kenmerkt zich door een opmerkelijke goedlopende soepelheid.

Ondanks zijn lage constructie heeft de F-236 een grote bodemvrijheid en een laag zwaartepunt. Op verzoek kon hij worden geleverd met een driepunts hydraulische hefinrichting. De F-236 was bijzonder geschikt voor alle veld- en transportwerk bij middelgrote bedrijven.



Fendt Dieselross F-236

Voor de kleine en zeer kleine bedrijven bouwde Fendt in 1957 een kleine tractor Fendt FL-114 die geschikt was om mee te werken in kwekerijen, groenten en meer van dat soort spul. Met slechts 800 kg leeg gewicht creëert hij een lage bodemdruk en is door zijn kleine afmetingen goed te gebruiken in de kleinste ruimtes. Hij wordt aangedreven door een 2-takt 1-cilinder dieselmotor ILO DL-661. Vanaf de 660 cc wordt er 11 tot 12 pk vermogen overgebracht. De aparte smering verft wel enige aandacht bij het onderhoud. Bij niet goed onderhoud moest de motor het nog al eens ontgelden. De ZF A-4 transmissie heeft 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit, verdeeld over 2 groepen. Echt een succes was de tractor echter niet. Net als bij de meeste 2-takt motoren gaven deze ook hier nog al eens problemen. Slechte afstellingen en veel reparaties gaven de tractor geen beste reputatie. Na een korte productieperiode 1957-1959 zijn er slechts 468 verkocht.



Fendt Dieselross FL-114

Of er voor de tweede wereldoorlog veel Fendt's naar Nederland zijn gekomen is mij niet zo duidelijk maar ik denk haast van niet. Maar na de na-oorlogstijd werden de Fendt tractoren geïmporteerd door N.V. Indumij 's-Gravenhage.

N.V. INDUMIJ



De “FF” serie. Serie Fix.

Vanaf 1958 worden alle Fendt Dieselross modellen vervangen door de Fix, Farmer en Favorit. Vandaar de naam “FF” serie Fendt-Fix, Fendt-Farmer en Fendt-Favorit. Met deze benaming verdween de naam Dieselross van de motorkap. Alle modellen kregen allemaal en zeker voor die tijd, een nieuwe modernere styling Tot ongeveer 1963 werden in ons land de tractoren geïmporteerd door N.V. INDUMIJ – 's-Gravenhage. Tijdens de productieperiode van de nieuwe “FF” serie werden de tractoren in het zuiden geïmporteerd door de Coöp Handels Vereniging uit Veghel en in de rest van het land werden ze ons land binnen gehaald door de Gebr de Vor Achterveld N.V. In 1961 verliet de 100.000ste Fendt tractor, een Fendt Farmer 2 van 30 pk, de fabriek.

Importeur voor:

N. Brabant, Zeeland en Land van Maas en Waal, Rijk van Nijmegen

Coöp. Handelsvereniging v.d. N. C. B. g. a.

Afdeling Landbouwwerktuigen

Tel.: 04 130 — 39 91 en 42 01 VEGHEL

In de nieuwe “FF” serie is de Fendt Fix-1 de kleinste tractor. De Fendt Fix-1 FL-116 die het type F-12 verving is voorzien van een luchtgekoelde 1-cilinder M.W.M. dieselmotor met een volume van 1040 cc met een vermogen van 14 pk bij 2000 omw/min. Op verzoek is dit model ook leverbaar als Fix-1 FW-116



Fendt Fix 1 (FL /FW--116)

met een 1-cilinder watergekoelde M.W.M motor met hetzelfde volume en een vermogen van 15 pk bij 2000 omw/min De transmissie uit eigen huis is uitgerust met 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit. Op verzoek kon deze worden uitgebreid met 3 extra (kruipversnellingen) vooruit en 1 achteruit. Een hefinrichting is op deze tractor nog steeds een optie.

Al in 1959 kwam Fendt met de opvolger de voor de Fix-1, de Fix-2 alhoewel deze nog in productie bleef tot 1960. De koplampen zijn nu geïntegreerd in de motorkap net als bij de Farmer en de Favorit.

Importeur voor Nederland: Voor boven de grote rivieren

GEBR. DE VOR - ACHTERVELD N.V.

Hessenweg 164 - Achterveld (U) - Tel. (034 25) 246 - 4 07

De motoren zijn veranderd en nu zijn er 2-cilinders geïnstalleerd, opnieuw met een M.W.M motor en deze is ook weer leverbaar met een water of een luchtgekoelde motor (Fix FW-120 of Fix FL-120). De transmissie met de keuzemogelijkheden zijn overgenomen van zijn voorganger de Fix-1. De watergekoelde motor heeft een volume van 1250 cc met een vermogen van 18 pk bij 2000 omw/min en de luchtgekoelde motor heeft een vermogen van 19 pk bij dezelfde omwentelingen dan de watergekoelde motor.



Fendt Fix-2 (FL / FW-120)

Hoewel een hefinrichting al gemeengoed is kan je er altijd nog voor kiezen om een tractor te kopen zonder hefinrichting. Als extra leverbaar is er een winterjas met een ruit, een lier en de start-o-stop. Dat houdt in dat je de tractor kon bedienen vanaf de grond zonder dat je de tractor moest beklimmen. De Fix-2 bleef in productie tot 1966. Toch zijn er van het luchtgekoelde model meer geproduceerd (4249) dan van de watergekoelde tractoren (2292).

De Fendt Fix-16 die in 1961 verscheen is een lichtere variant van de Fix-2 FW-120. Het vermogen van de tractor is sterk terug gebracht naar 16 pk anders werd de tractor te identiek

De transmissie van 6 x 2 kon ook worden uitgebreid naar 9 x 3. De reden waarom de tractor op de markt kwam heeft er naar alle waarschijnlijkheid mee te maken met de beëindiging van de productie van de Fix-1. Al in 1963, met een productie aantal van 963 stuks, werd de bouw van de Fix-16 beëindigd en werd hij vervangen door de luchtgekoelde Fix-2 D. Hier is mij zeer weinig van bekend maar ik denk dat hij omdat het een variant is met luchtkoeling dat de verschillen onderling tussen de Fix-16 en de Fix-2 D net zo veel verschillen als tussen de anderen uitgebrachte modellen met lucht of waterkoeling.



Fendt Fix-16 (FW-216)



Fendt Fix-2 D (FI-216)

Farmer:

De Fendt Farmer-1 verving in 1958 de middenklasse van de Dieselross modellen. De ronde vorm van de motorkap is gelijk aan die van de Fix-2 en de Favorit modellen. Omdat de discussie over de lucht of waterkoeling nog steeds speelde konden beide nog worden besteld. Beide 2-cilinder M.W.M. motoren hebben een vermogen van 25 pk bij 2000 omw/min. Het watergekoelde variant heeft een cilinderinhoud van 1700 cc en de luchtgekoelde motor heeft een volume van 1818 cc. De transmissie is gelijk



Fendt Farmer-1 (FL/FW-237)

aan die van de ander modellen met dezelfde keuze mogelijkheden. Je zou het zo kunnen stellen de Farmer-1 is een Dieselross F-237 in een nieuw jasje. Tijdens de productietijd tussen 1958 en 1961 zijn er 4623 stuks van gebouwd. Dat is net iets meer dan het aantal van 4382 stuks van de F-237.

De vraag naar meer vermogen nam toe en om hierin te voorzien komen de Fendt Farmer-2 (FW-139) en de Farmer-2D (FW-228) respectievelijk in 1960 en in 1961 op de markt. De Farmer-2D is identiek aan de Farmer-2 alleen is het motorvermogen teruggedraaid. De gesmoorde motor geeft een minder brandstof verbruik wat vaak net doorslaggevend was om tot de koop over te gaan.



Brochure Fendt Farmer-2 (FW-139)

Tijdens zijn productieperiode vanaf 1961 tot 1967 gingen de motor prestaties aanvankelijk 28 pk over naar 30 pk en eindigde op 32 pk. Dit was ook het geval bij de Farmer 2, die begon met 34 pk, daarna 35 pk en eindigde met 38 pk. Beide tractoren zijn uitgerust met een 3-cilinder watergekoelde M.W.M. motor. De tijd voor luchtgekoelde motoren leek voorbij. Wat mij eigenlijk verbaast is dat deze tractoren weer zijn uitgerust met een versnellingsbak van ZF. De transmissie beschikt over 8 versnellingen voor uit en 4 achteruit verdeeld over 3 groepen. Er was een keuzemogelijkheid voor een kruip-versnelling en een snel-gang waarmee een topsnelheid van 30 km/u kon worden behaald. Van beide tractoren zijn er ruim 30.000 stuks van geproduceerd.



Fendt Farmer-2 D (FW-228)

Om tussen de Farmer-1 en de Farmer-2 en 2 D een goedkopere tractor op de markt te brengen werd in 1963 toch weer een tractor met een luchtgekoelde motor, als Fendt Farner-1 Z (F-131), op de markt gebracht. De 2-cilinder M.W.M motor levert een vermogen van in de eerste instantie 25 pk maar vanaf 1966, met het wisselen van een ander type motor, is het vermogen 28 pk.



Fendt Farmer 1 Z (FL-131)

Volgens de Nederlandse verkoopfolder is hij 31 pk. Dit is ook het geval met de andere Fendt tractoren het verschil is steeds 2 á 3 pk meer (DIN of SAE pk). De Fendt transmissie is uitgerust met 6 versnellingen vooruit met 2 achteruit en kan e.v.t worden uitgerust met 3 extra kruipbak) versnellingen vooruit en 1 achteruit in het totaal tot 1967 zijn er 5692 stuks van geproduceerd.

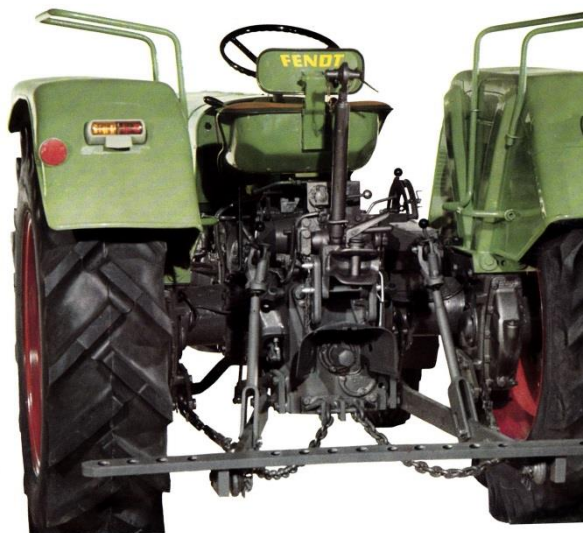
Vanaf 1966 werd de Farmer-3 S (FW-238), een zware middenklasse, aan de Farmer serie toegevoegd. Uitgerust met een 4-cilinder watergekoelde M.W.M motor met een vermogen van 45 pk en een cilinderinhoud van 2976 cc.

De Fendt transmissie is standaard voorzien van 13 versnellingen vooruit en 4 achteruit. Een extra wegversnelling kan worden ingebouwd terwijl bovendien de trekker geleverd kan worden met 4 extra kruipversnellingen. De hogere versnellingen zijn gesynchroniseerd. De extra wegversnelling (30 km per uur) staat geheel los van de andere versnellingen en beïnvloed de rijsnelheid van de anderen niet. Met een voorkeuze handel met de stand langzaam en snel kan men in elke versnelling de snelheid met 25% verhogen of verlagen.



Fendt Farmer-3 S (FW-238)

Net als bijna alle Fendt's beschikt ook de Farmer 3 S over een ingebouwd differentieelslot. Op iedere Farmer 3 S kan een keerkoppeling worden ingebouwd. Deze koppeling heeft het belangrijke voordeel dat men ongeacht in welke versnelling dan ook zonder te schakelen en zelfs onder belasting voor of achteruit kan rijden. Voor de bediening hiervan beschikt de tractor over een extra koppelingspedaal waarmee de rijrichting kan worden veranderd. De beide handen van de bestuurder blijven hierdoor vrij om te sturen en voor de bediening van e.v.t. een voorlader.



Achterkant Fendt Farmer 3 S, een hefinrichting behoort nu tot het standardpakket.



Fendt Farmer-3S A (FW-238)

Naast de normale geveerde lamellen koppeling beschikt deze trekker ook nog over een luchtgekoelde turbo koppeling. Een zeer geleidelijke schokvrij wegrijden wordt door deze hydraulische koppeling bevorderd, iets wat van groot belang kan zijn voor de levensduur van de koppeling. Deze vloeistof gevulde koppeling maakt het mogelijk om in elke versnelling weg te rijden zonder dat er slijtage optreed.

Als extra accessoires kan de Farmer 3 S worden uitgerust met vierwielaandrijving, een cabine, luchtremmen en een rijafhankelijke aftakas. Hydraulische besturing en een hydraulisch remsysteem voor alle vier wielen bij vierwielaandrijving. Tijdens zijn ("FF" serie) productieperiode 1966- 1968 zijn er c.a. 4800 stuks afgeleverd en van het type FWA-238 (4WD) zijn er 408 gebouwd. Vanaf 1968 bleef dit type wel in productie maar dan in een geheel ander jasje.

Favorit:

In de in 1958 geïntroduceerde "FF" serie wordt de hoogste vermogensklasse bereikt door de Favorit tractoren. De nieuwe technologie moet er de komende jaren garant voor staan voor een succesvolle toekomst. De nieuwe afgeronde kapvorm met de geïntegreerde koplampen geven het geheel een mooie afgeronde vorm.



Fendt Favorit-1 (FW-140)

De 3-cilinder watergekoelde M.W.M. uit de Favorit-1 (FW-140) is een bijzondere stille rustig lopende motor, met een vermogen van 40 pk bij 2100 omw/min, die is uitgerust met een nieuw verbrandingssysteem. Het cilinderinhoud van deze stille motor is 3120 cc. De transmissie afkomstig uit eigen huis is herzien en biedt nu 10 versnellingen vooruit en 2 achteruit verdeeld over 2 groepen. Er zijn uitgebreide accessoires aanwezig en de druk op de achteras is verzwakt om meer slip tegen te gaan. De nieuwe Tornado Duplex koppeling wordt gekoeld om slijtage tegen te gaan. Tijdens zijn productie periode 1958-1962 zijn er 2759 stuks van geproduceerd.



Fendt Favorit-2 (FW-150)

Slechts een jaar na het uitbrengen van de Favorit-1 werd de Favorit-2 (FW-150) op de markt gebracht. Deze is vrij identiek aan de Favorit-1. Er werd in meer ingegaan naar de wensen van de klant en aan de eisen die werden gesteld aan de trekkers die weg gingen voor de export. Het vermogen van de motor is met 6 pk

verhoogd en levert nu 46 pk. Een besteller ten opzichte van de Favorit 1 was het zeker niet. Tijdens zijn productietijd vanaf 1959 tot 1963 zijn er slechts iets meer dan 1000 van verkocht.

Vanaf 1963 worden de Fendt Favorit-1 en 2 vervangen door de Fendt Favorit-3 (FW-150). Voor het eerst komt Fendt uit met een tractor die uitgerust met een 4-cilindermotor. De M.W.M. motor levert een vermogen van 52 DIN pk bij 2300 omw. Vaak werd er in de verkoopbrochure het vermogen in SAE pk's, uitgedrukt. Die kwamen altijd hoger uit. Bij deze trekker komt dat neer op 58 pk, SAE. Vandaar dat het niet altijd mogelijk is om het exacte vermogen terug te vinden. Ik heb zo veel mogelijk geprobeerd om de pk's in DIN aan te geven. Het volume is vastgesteld op 2976 cc. De aanvankelijk geïnstalleerde motor werd in 1967 vervangen door een andere M.W.M motor met een vermogen van 55 pk. Verdere technische details blijven het zelfde. De Fendt transmissie beschikt over 16 versnellingen vooruit en 4 achteruit. De belangrijkste, dat zijn voornamelijk de hoogste versnellingen zijn gesynchroniseerd. Als extra kan de tractor worden geleverd met vierwielaandrijving, als (Fendt Favorit-3A (FWA-150) Tussen 1964 en 1967 zijn er bijna 4700 stuks geproduceerd waarvan er 770 zijn uitgevoerd met vierwielaandrijving.



Fendt Favorit-3 (FW-150)



Brochure Fendt Favorit-3 A (FW-150)

Vanaf 1965 komt als laatste uit de "ff" serie de Fendt Favorit-4 op de markt. Dit is de eerste Fendt tractor die is uitgevoerd met een 6-cilinder motor. De watergekoelde M.W.M. motor heeft een vermogen van 75 pk bij 2300 omw/min en een volume van 4500 cc. De Fendt transmissie is uitgerust met 20 versnellingen vooruit, vanaf 100 m/u tot 30 km/u, en 10 achteruit. Net als de Favorit-3 is de tractor voorzien van een Turbo, Tornado, Lamellen koppeling. De 3-punts hefinrichting heeft een hefvermogen van 2600 kg tussen de hefarmen. Met de komst van de nieuwe S-serie werd de productie van de Favorit-4 gestaakt. De Favorit-4 kon e.v.t ook worden geleverd als 4 A (vierwielaandrijving).



Fendt Favorit-4 A



Fendt Favorit-4

Bij de nieuwe modellen die vanaf 1968 op de markt zijn verschenen is de ronde motorkap verruild voor een rechthoekige motorkap. Het instapmodel is de Farmer 1 E (FL-131), die als opvolger van de Farmer-1 wordt gezien en deze is alleen maar verkrijgbaar met een luchtgekoelde motor. De M.W.M. motor D325-D is een 2-cilinder die 30 pk presteert bij 2275 omw/min met een cilinderinhoud van 1700 cc. De versnellingsbak is van Fendt en is



Fendt Farmer-1 E (FL-131)

uitgerust met 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit in 2 groepen. Op verzoek kon de tractor worden uitgerust met 12 versnellingen vooruit en 4 achteruit en met een topsnelheid van 30 km/u. In een speciale uitvoering kon de Farmer-1 E worden geleverd met een rijafhankelijke aftakas, doordraaiende aftakas en een Tornado Duplex koppeling met een koelsysteem. De productietijd liep van 1968 tot 1970 waarin er 1233 stuks werden gebouwd.

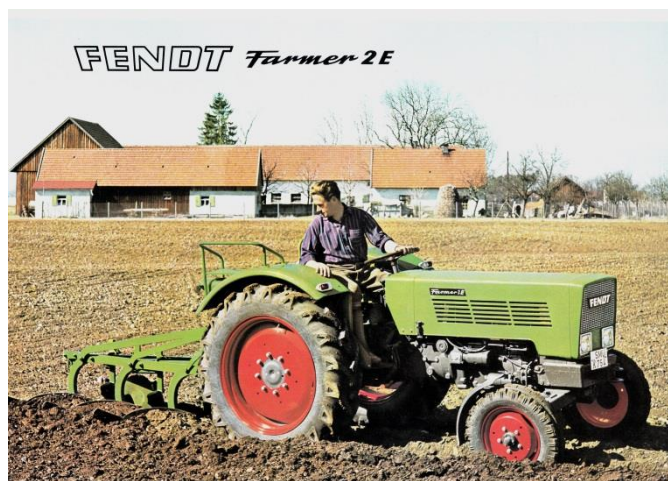
Na de beëindiging van de productie van de Farmer-1 E in 1970 kwam Fendt met het laatste model uit de nieuwe serie op de markt. De Fendt Farmer-1 D is net als de Farmer-1 E uitgerust met een luchtgekoelde M.W.M. motor,



Fendt Farmer-1 D (T-131.420)

echter nu is de krachtbron voorzien van een 3-cilinder motor met een vermogen van 35 pk met een volume van 2550 cc. Verdere technische eigenschappen zijn gelijk aan zijn voorganger. Tot aan het einde van zijn productietijd in 1974 zijn er 2320 van geproduceerd.

De Farmer-2 E en 2 DE komen tegelijk met de Fendt Farmer-1 E op de markt. Beide tractoren zijn vrij identiek op enkele punten na. Allebei zijn ze uitgerust met een 3-cilinder watergekoelde M.W.M motor met hetzelfde volume van 2233 cc. Alleen om het vermogen te verhogen is het toerental van de Farmer-2 E opgeschroefd naar 2600 omw/min, wat een vermogen oplevert van 40 pk. De Farmer-2 DE heeft een vermogen van 35 pk bij 2100 omw/min. De bandenmaat van de 2 E is vergroot van 11 x 28 naar 11 X 32. Vele technische eigenschappen zijn gelijk aan hun voorgangers.



Brochures (1968 /69) Fendt Farmer-2 E en Farmer-2 DE

Vanaf 1968 werden bijna alle Fendt trekkers geleverd met een gekoelde vloeistofkoppeling (Turbomatic). Deze slijtvaste koppeling maakte het mogelijk om in elke versnelling schokvrij te kunnen weggrijden. Volgens mij zijn alleen de modellen die eindigden met een S achter het typenummer hiermee uitgerust. Ook beschikt bijna elke tractor in 1968 al over hydraulische remmen en besturing en is de panzitting vervangen door een luxe geveerde zitting.

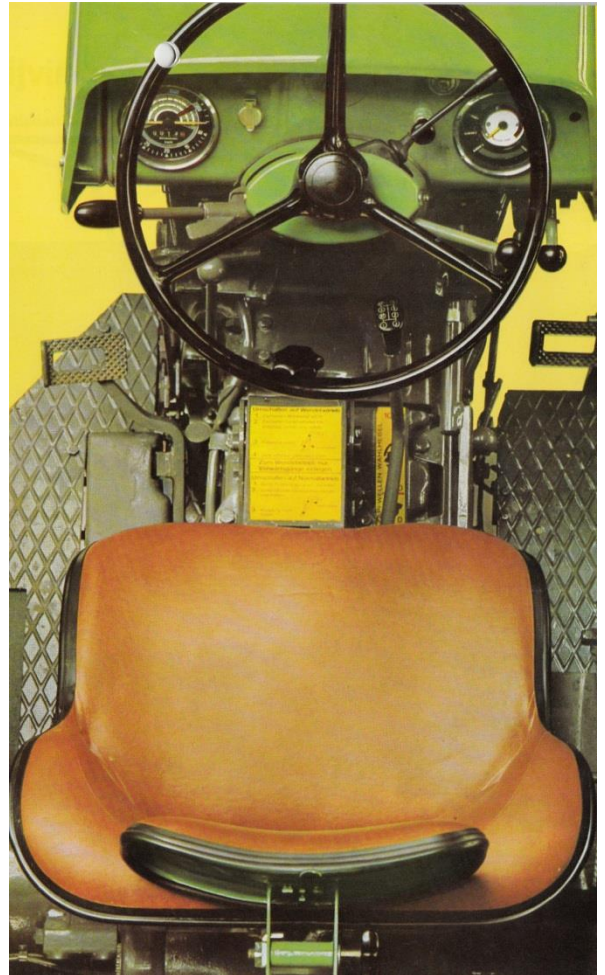
Geleidelijk worden de Farmer-2 E en de 2-DE vanaf eind 1969 vervangen door



de Farmer 2-S. Deze heeft alle eigenschappen van de nieuwe Farmer S serie. Vele snufjes van de Farmer-3 S zitten ook op de 2-S. De 3-cilinder watergekoelde M.W.M. motor levert 43 pk bij 2480 omw/-min. De Fendt versnellingsbak is volledig gesynchroniseerd en heeft maar liefst de beschikking over 21 versnellingen.

Fendt Farmer-2 S

Er zijn 13 versnellingen vooruit inclusief de snelgang en 4 achteruit. Daarnaast beschikt de transmissie over 4 extra kruipversnellingen waarvan 3 vooruit en 1 achteruit. Dan is er nog een keuzehendel die de snelheid met 25% kan verhogen of verlagen waardoor er een trekkracht verhoging kan optreden van maar liefst 30%. Als extra uitrusting is er een keerkoppeling beschikbaar waardoor er zonder te ontkoppelen en onder belasting probleemloos geschakeld kan worden van voor naar achteruit of andersom. Er is een doordraaiende aftakas met de keuze voor 540 omw/min of 1000 omw/min. De automatische hefinrichting heeft 6 functies, o.a. heffen en zakken, trekkracht, diepte en positie regeling en tussen regeling. De Farmer-2 S beschikt over een Turbo (vloeistofkoppeling).



Voor die tijd al (1969) een luxe zitting.

Tegen extra betaling is er een cabine, vierwielaandrijving en hydraulische besturing beschikbaar. Deze beschrijving is voor de meeste Farmer S modellen van toepassing. De aanduiding S staat voor gesynchroniseerde transmissie. De Farmer-2 S was al een moderne trekker voor zijn tijd. Een groot nadeel waar trouwens wel meer typen last van hadden is de gewichtsverdeling. Ze waren aan de frontzijde relatief licht waardoor er bij het minste en geringste de neus naar boven kwam. Later werd dat opgelost met frontgewichten.



Fendt Farmer-3 S

Vanaf 1968 kreeg ook de Fendt Farmer-3 S de moderne styling van de nieuwe serie. Op het vermogen na, nu 48 pk bleef alles bij het oude. Met een productieaantal van 8951, waarvan er 900 zijn gebouwd als Farmer-3 SA, werd de productie in 1972 gestaakt.

Om aan de vraag naar meer vermogen te voldoen werd de capaciteit in de Farmer serie vanaf 1968 uitgebreid met de Farmer-4S (FW238). Het vermogen is 55 pk bij een toerental van 2400 omw/min. Verder details zijn het zelfde als bij de 3-S. Het variante model de Farmer-4 SA verschilt alleen maar door de vierwiel aangedreven vooras. Voor de rest zijn ze identiek aan elkaar. Beide varianten waren goed voor een productieaantal van meer dan 6200 stuks.



Fendt Farmer 4 S

Het type Farmer-5 S kwam als nakomeling uit de Farmer serie pas in 1970 op de markt. De meeste details zijn nog steeds identiek aan die van die andere Farmer modellen. Alleen is door de sterke vraag naar vermogen de 4-cilinder M.W.M motor geüpload en heeft nu een vermogen van 65 pk met een cilinderinhoud van 3402 cc. Uiteraard is hij ook te leveren als Farmer-5 SA (vierwielaandrijving. Met een productieaantal van 1976 stuks voor de Farmer-

5 S tegen 1491 stuks voor de Farmer-5 SA is al duidelijk merkbaar dat de belangstelling voor vierwielaandrijving toeneemt.



Brochure (1970) Fendt Farmer 5 S

Het kleinste model in de nieuwe Favorit serie met de vierkanthoekige motorkap is de Fendt Favorit 3 S. Hij verscheen gelijk met de komst van de nieuwe serie.

Net als zijn voorganger, de Favorit-3 heeft hij een 4-cilinder watergekoelde M.W.M. motor maar nu met een vermogen van 62 pk en een cilinderinhoud van 3400 cc. De vierwielversie de Favorit-3 SA is uitgerust met een vooras van ZF. Andere technische eigenschappen zijn vrijwel gelijk aan die van zijn voorganger.



Fendt Favorit-3 S en 4 S, ze zijn beiden uitgerust met vierwielaandrijving als Favorit-3 SA en 4 SA

Als laatste in deze serie is de Favorit 4 S. De 6-cilinder M.W.M. motor levert een vermogen van 90 pk. Dit is één van de zwaarste trekkers die Fendt tot nu toe heeft gebouwd. De 4-SA beschikt over de meeste eigenschappen waarmee ook de andere tractoren zijn uitgerust en ook deze tractor kan worden geleverd met vierwielaandrijving als type Favorit-4 SA. Voor die tijd al een zeer moderne tractor waarmee Fendt duidelijk voorop liep. Samen met de Favorit-3 S worden deze vervangen door de nieuwe serie in 1970.

Rond 1970 worden de bestaande Favorit modellen vervangen door 3 typen die aansluiten op de aanwezige Farmer modellen. De Favorit 10-S, 11-S en 12-S beschikken alle drie over een 6-cilinder watergekoelde M.W.M motor met vermogens van respectievelijk van 80, 95 en 110 pk. Het cilinderinhoud van 5100 cc bij een boring en slag van 95 x 120 mm is bij de eerste twee gelijk doch de Favorit 12-S heeft een volume van 6230 cc en is de boring verruimd naar 105 mm terwijl de slag gelijk blijft aan de andere twee.



Fendt Favorit 10 SA



Fendt Favorit 11 SA



Fendt Favorit 12 SA

Alle tractoren zijn uitgerust met hydraulische remmen, hydraulische besturing en een gekoelde hydraulische koppeling (turbomatic), die het mogelijk maakt om in elke versnelling schokvrij weg te rijden. De versnellingsbak is volledig gesynchroniseerd en is uitgerust met 16 versnellingen vooruit en 8 achteruit. Desgewenst kon er een transmissie worden geleverd met 20 versnellingen vooruit en 10 achteruit. Het betrof dan wel een aantal kruipversnellingen. Dit is alleen van toepassing bij de laatste twee, het type 10S beschikt over 12 versnellingen vooruit en 8 achteruit en is 16 of 20 versnellingen een optie. Al in 1972 worden de typeaanduidingen veranderd in 610-S, 611-S en 612-S maar voor de rest veranderde er weinig.



Fendt Favorit-10 S



Fendt Farmer-103

In 1972 werd de Farmer serie onderhanden genomen en wordt nu aangeduid als de 100 serie. De serie bestaat uit 5 modellen bestaande uit de Farmer 102, 103, 104, 105 en 106. De Farmer 102 de kleinste uit de serie mist de uitrusting, Turbomatic, gesynchroniseerde versnellingsbak, de vloeistofkoppeling, de powershift en alle andere extra accessoires. De motor is een 3-cilinder luchtgekoelde

motor van M.W.M met in de eerste instantie een vermogen van 40 pk. Blijkbaar vanwege de afgeslankte vorm was dit model niet er in trek bij de kopers want in 1974 na een productieaantal van slechts 730 exemplaren stopte de productie.

De op één na kleinste in de 100 serie is de Farmer 103. In tegenstelling tot de Farmer 102 is de motor watergekoeld. Om de prijs zo laag mogelijk te houden is de Farmer 103 een tractor in afgeslankte vorm wat accessoires betreft. De 3-cilinder M.W.M motor levert een vermogen van 48 pk bij 2400 omw.min. Net als de Farmer 102 heeft de afgeslankte vorm geen succes en met een productie aantal van 605 exemplaren werd de productie van de Farmer 103 in 1974 beëindigd.

Maar Fendt zou Fendt niet zijn dat er van deze modellen geen varianten zouden zijn. Naast De Farmer 102 en 103 waren er in de loop der jaren verscheidene modellen leverbaar. De typen Farmer-102-S en 103-S beschikken wel over alle extra accessoires zoals de turbomatic gesynchroniseerde versnellingsbak, powershift e.d.



Fendt Farmer-102 S Turbomatic

Het belangrijkste van al die accessoires is de achteruitversnelling waarvan de rijrichting kon worden veranderd zonder te schakelen. Er konden ook extra kruipversnellingen worden besteld. Het vermogen van de Farmer 102 S is 45 pk en het vermogen van de 103-S is gestegen naar 50 pk.

Beide modellen konden ook worden geleverd met vierwielaandrijving als 102-SA en 103-SA. Vanaf 1975 werd de luchtgekoelde motor van de Farmer-102 S vervangen door een watergekoelde M.W.M. motor waarvan het volume is verruimd van 2550 cc naar 3116 cc met een vermogen van 45 pk.

Vanaf 1978 startte Fendt met de productie van een luxe versie als type 103-LS. en in 1981 is er ook een luxe versie voor de Farmer-102 S (102-LS). Met een cabine voorzien van rubber met links en rechts een deur en een comfortabele stoel. Het vermogen van de Farmer-102 LS was inmiddels gestegen naar 50 pk en de Farmer-103 LS was goed voor 55 pk. Maar in deze kleine klasse was er maar weinig interesse voor al die luxe waardoor de productie van de Farmer-102 LS al na een jaar in 1981 is gestopt. Er zijn er in



Fendt Farmer-103 LS

het totaal maar 106 van gebouwd. Van dit type is ook een vierwiel aangedreven variant leverbaar als Farmer-102LSA Van deze laatste zijn er maar 21 gebouwd. Ook de productie van de Farmer-103 LS en LSA stopte na vier jaar ook in 1982. Van alle varianten boekten de 102-S en de 103-S het meeste succes met een productie tijd van 15 jaar (1972 tot 1987).

Van de Farmer-104 is geen goedkope versie op de markt geweest en is alleen geleverd als Farmer-104S en SA en vanaf 1978 ook als 104-LS en LSA. Dit betrof de luxere versie. Op uitzondering na van de Farmer-105 is de 104 de sterkste 3-cilinder van Fendt op dit moment. Het vermogen is 54 pk bij 2300 omw/min en wordt in 1975 geüpload naar 60 pk. De transmissie van de 104 is standaard uitgerust met 13 versnellingen vooruit en 4 achteruit en op verzoek kon de versnellingsbak worden uitgerust met 13 versnellingen vooruit en 13 versnellingen achteruit. Ook kunnen er extra kruipversnellingen worden besteld van 3 vooruit en 1 achteruit. Met de komst van de Farmer-303 en 304 in 1982 wordt de 104 uit de productie genomen



Fendt Farmer-104 SA



Fendt Farmer-105 S



Fendt Farmer-105 LS

Van het type Farmer-105 was er wel weer een goedkope versie op de markt. De Farmer-105 is uitgerust met een 3-cilinder watergekoelde M.W.M motor met een vermogen van 58 pk bij 2350 omw/min. Ondanks de goedkope prijsverhouding ten opzichte van de andere varianten was het geen succes

en werd na een productieaantal van 250 stuks in 1975 al uit de handel genomen. De 105-S en 105-SA zijn uitgerust met een 4-cilinder watergekoelde M.W.M. motor met een vermogen van 65 pk en ze beschikken net als de andere S en SA modellen uit de andere series over dezelfde eigenschappen. Ook is er vanaf 1976 een luxere variant beschikbaar als Farmer-105 LS of LSA



Fendt Farmer-106 LS

Met de komst van de 300 serie in 1980 en omdat deze alleen worden geleverd in de luxe LS modellen, worden de 105-LS en de 105-LSA uit de productie genomen terwijl de S en SA wel tot 1985 in productie blijven.

De Farmer-106 is één van de sterkere modellen uit de Farmer serie, alleen de latere Farmer-108 kwam daar nog bovenuit. De 4-cilindermotoren zijn allen goed voor 70 pk maar soms met verschillende volumes. De laag geprijsde versies zoals die van de 102, 103 en de 105 zijn er niet, alleen de volledige uitrusting S en SA en de



Brochure Fendt (1979) Farmer-106 LS (A)

luxere versie LS en LSA zijn aanwezig. De Farmer-106 had aanvankelijk een cilinderinhoud van 3,4 liter en werd in 1975 verruimd naar 4,2 liter. Vanaf 1980 is de productie van de Farmer-106 gestaakt en werd opgevolgd door de Farmer-306.

Om nog even terug te komen op het vermogen van de laatst genoemde Farmer serie zouden de vermogens in 1981 lager uit komen als in 1975. Maar daarover heb ik mijn twijfels, Of het moet zijn dat ze dat ze nu zijn overgestapt op D.I.N. vermogen wat altijd een pk of 4 of 5 lager uit valt den



Brochure Fendt (1979) Farmer-108 LS (A)

het wanneer het vermogen in S.A.E. wordt uitgedrukt. Volgens deze brochure zou het vermogens in 1979 zijn als volgt

Farmer-102 S	(48 pk),
Farmer-103 S	(52 pk),
Farmer-104 S	(58 pk),
Farmer-105 S	(60 pk),
Farmer-106 S	(65 pk),
en voor de Farmer-108 S is dat 75 pk.	

Met het verdwijnen van de goedkopere versies van de Farmer-102 en de 103 kwam er in 1975 toch weer een dergelijke variant, de Farmer 200 S op de markt en in 1976 de 201 S. Beide hebben een 3-cilinder luchtgekoelde Deutz motor met een vermogens om te beginnen met de 200 S. Hij begint met 35 pk en na een update



in 1983 is hij 40 pk . De 201 S start van 42 pk en eindigt met 45 pk. Beiden hebben een cilinderinhoud van 2830 cc. De 200 S en de 201 S zijn wel uitgerust met de meeste eigenschappen van de andere Farmer S-series zoals de vierwielaandrijving maar mist de Turbomatic.



Fendt Farmer-201 S (A)

Waarschijnlijk was deze tractor bedoeld als goedkopere en lichtere variant van de anderen. In de beginperiode van de productie was in ons land alleen de 200 S maar leverbaar. Pas in 1983 werd de 201 S ook in ons land in het verkoopprogramma opgenomen. Net als de Farmer-102 S en de 103 S bleven beide tractoren tot 1987 in de productie.

Het zwaarste model van de Farmer serie die in 1975 uitkwam is de Farmer-108 S met 4-cilinder watergekoelde motor een vermogen van 80 pk. Verder uitleg is niet nodig want de 108-S/LS bezit alle accessoires van de andere S of LS modellen. Deze kon als van zelfsprekend ook worden geleverd met vierwielaandrijving als 108-LSA. Met de komst van de nieuwe Farmer-300 serie in 1982 verdween ook de Farmer-108.



Fendt Farmer 200 S

Tegelijkertijd met de komst van de nieuwe Farmer-100 serie in 1972 worden ook de zwaardere Favorit modellen 10S, 11S en 12S vervangen door de Favorit-600 serie.

De serie bestaat in de eerste instantie uit 4 modellen o. a. de 610-S, 611-S, 612-S en de 614-S met respectievelijk een vermogen van 85, 105, 120 en 135 pk. Tijdens hun productie periode 1972-1993 vinden er verschillende veranderingen plaats.



Fendt Favorit-610 S (A)



Fendt Favorit-611 S (A) met Fritzmeier cabine

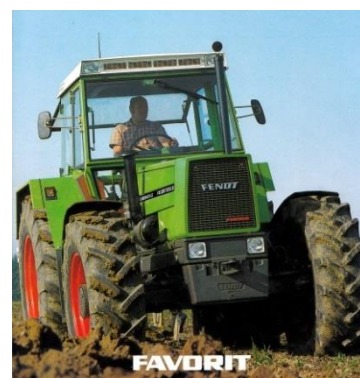
In 1976 komt Fendt met een vernieuwde versie en wordt de Favorit 615 SL met een vermogen van 150 pk aan de bestaande serie toegevoegd. Nieuw is de geïntegreerde veiligheidscabine uit eigen fabriek, de hydrostatische besturing en de hydraulische bediening van de koppeling en de remmen. Standaard is ook de kachel en de ruitensproeier in de cabine. Alle trekkers uit de Favorit serie hebben een 6-cilinder motor, een hydraulische turbo koppeling en een automatisch werkend differentieel in de vooras en kunnen worden geleverd als LSA (vierwielaandrijving). Door al die nieuwe luxe worden de tractoren aangeduid met een L achter het typenummer, b.v. 611-LS (L = van Luxe). De transmissie heeft 16 gesynchroniseerde versnellingen vooruit en 8 achteruit. Van de 3-punts hefinrichting is niet alleen de topstang hydraulisch verstelbaar maar ook één van de hefarmen.



Fendt Favorit- 612 LSA



Fendt Favorit-614 S (A)



Fendt Favorit-615 LSA

Twee jaar later 1978 wordt de serie alweer uitgebreid met 2 typen. Het lichte type de 600-LS heeft een vermogen van 85 pk met een cilinderinhoud van 5652 cc. Het topmodel de 620-LS heeft een vermogen van 185 pk met een cilinderinhoud van 9,5 liter.

Misschien op bestelling maar normaliter was deze in ons land niet leverbaar. Van de bestaande typen is het motorvermogen inmiddels ook met zo'n pk of 10 gestegen.



Onderaan de Favorit serie werd in 1978 de Favorit-600 LS toegevoegd. Ook verkrijgbaar als LSA.

De in 1979 geïntroduceerde Favorit-622 LSA was wel in ons land leverbaar maar het was nu ook weer niet zo dat de Nederlandse klanten hier voor in de rij stonden. Er is zelfs een tijd geweest dat hij hier in ons land niet meer in het verkoopprogramma zat. Het zat er wel aan te komen maar de tijd hier was net nog niet rijp genoeg voor zo'n grote trekker. Je zult wel begrijpen dat hier een behoorlijk prijskaartje aan vast zat. Fendt was sowieso al één van de duurste trekkers. Maar je kreeg er wat voor terug. De 622-LS is uitgerust met een watergekoelde motor met een volume van 11,4 liter en heeft een vermogen van 211 pk bij 2200 omw/min.

Voor de Favorit-626 LS was al meer belangstelling, vooral in trek bij loonwerkers en super grote bedrijven. Voor de gewone boer was deze reus met een vermogen van 252 pk toch nog iets te groot en te duur.

Het volume is gelijk aan die van de 622-LS maar de 626-LS haalt zijn vermogen uit de nieuw geïnstalleerde blower. (Turbo) Omdat bijna alle tractoren standaard zijn uitgerust met vierwielaandrijving verdwijnt de aanduiding A van Allrad langzamerhand van de motorkap. Helemaal zeker ben ik niet maar ik dacht dat de Favorit serie en ook de zwaarste modellen van de Farmer serie niet meer leverbaar waren zonder vierwielaandrijving. Misschien nog op verzoek.



Optisch gezien verschillen de Favorit-622 LSA (links) en de Favorit-626 LS (rechts) niet zoveel

Er vinden steeds verbeteringen plaats en Fendt steekt veel energie in veiligheid en rijcomfort. Er zijn op dit moment niet veel tractorfabrikanten die hier aan kunnen tippen.

Nieuw is bij Fendt vanaf 1984 de elektronisch gestuurde hydraulische hefinrichting (EHR) van Bosch. Met elektronisch meetapparatuur in de bevestigingspennen van de trekstangen wordt een signaal opgewekt dat in een computer wordt vertaald in een stuursignaal naar de hefcilinders. Tegelijkertijd wordt ook de transmissie van de Favorit serie uitgebreid met een extra koppeling de Turbomatic E (Economisch). Bij het op gang komen van de tractor wordt gebruik gemaakt van de turbokoppeling (vloeistofkoppeling). Wanneer de aangedreven as tussen koppeling en transmissie op toeren komt en meer dan 1400 omw/min maakt wordt automatisch een ingebouwde platenkoppeling in geschakeld en wordt de vloeistofkoppeling uitgeschakeld. Bij verlaging van het toerental zorgt de elektronica er weer voor dat de platenkoppeling wordt uitgeschakeld en de turbokoppeling weer wordt geactiveerd. Bijna alle tractoren kunnen worden voorzien van een frontaftakas en een fronthef.





Veiligheid en comfort staan bij Fendt altijd hoog in het vaandel. Meer dan 30 jaar vooruitgang

Ondanks alle wijzigingen en het opwaarderen van vermogen was voor Fendt geen reden om dat aan te geven door middel van het wijzigingen van de typenaanduiding. Vandaar dat het vrij lastig is om te weten over welke tractor het nou eigenlijk gaat. Aan het eind van de productieperiode van de Favorit serie 600 (1993) waren de tractoren uitgerust met een volledig gesynchroniseerde versnellingsbak met 3 overdrive versnellingen waarmee men een topsnelheid van 40 km kon bereiken. Het vermogen van de serie is inmiddels opgelopen naar 125 pk voor de 611 tot 185 pk voor de 615. Met de komst van de 6-cilinder Farmermodellen in 1984 is de productie van de Favorit-610 LS gestaakt, Het type 600-LS was al voor 1982 uit de productie genomen.

In 1980 introduceert Fendt de Farmer-300 LS serie. De serie omvat in het begin 4 modellen te weten Farmer 305-LS, de Farmer 306-LS, Farmer 308-LS en de Farmer 309-LS. Ze hebben alle vier een 4-cilinder watergekoelde motor met een vermogen van respectievelijk 62, 70, 78 en 86 pk. Ze zijn zowel leverbaar met achter of vierwiel aandrijving die opvalt door de relatief grote voorwielen. In de vooras is een automatisch werkende locomatic differentieelgrendel gebouwd.



Fendt-Farmer 300 serie (1980) Farmer-308 LSA

In 1982 wordt de serie uitgebreid met twee lichtere trekkers, de Farmer-303 LS en de 304-LS. Beide tractoren hebben een 3-cilinder watergekoelde motor van respectievelijk 52 en 58 pk. Allebei hebben ze een aftakas-schakelbaar op drie toerentallen, 540, 750 en 1000 omw/min.



Fendt Farmer-303 LS

Vanaf 1984 wordt het gat tussen de Farmer-309 LS (68 pk) en de Favorit-610 LS (74 pk) overbruggt met de Farmer-310 LS en de 311-LS. Beide tractors beschikken over een 6-cilinder motor en een transmissie met de mogelijkheid om in de zes basis versnellingen onder belasting te schakelen over drie trappen. Met de overdrive versnellingen kan een topsnelheid van 40 km worden bereikt. Beide tractoren beschikken over de elektrische gestuurde hefinrichting van de Favorit serie.



Fendt Farmer-311 LSA

In 1986 wordt de Farmer-303 LS alweer uit de productie genomen, waarschijnlijk omdat de vraag naar lichtere tractor steeds meer afneemt.



Fendt Farmer-307 LS



Eind 1991 kregen de meeste Fend's een facelift. Farmer-304 LS

In de plaats wordt de 3-cilinder serie naar boven bijgesteld met de Farmer-307 LS Turbo. Het vermogen is gelijk aan dat van de Farmer-306, 70 pk. Ook is de Farmer intussen uitgerust met een turbo.

Eind 1991 ondergaat de Farmer 300 serie een ingrijpende verandering De versnellingsbak van 21 versnellingen vooruit en 6 achteruit wordt ver-

vangen door een 21/21 transmissie met een omkeerschakeling. De verandering van 6 naar 21 achteruit is niet direct noodzakelijk maar het heeft alles te maken met een constructieve mogelijkheden. Het ver gemakeld de verandering van de rijrichting en dat is natuurlijk wel interessant. Nieuw is ook de elektrische schakeling voor de differentieelgrendels. De chauffeur kan kiezen of bij lage snelheden de voorwielaandrijving en de differentieel-sloten permanent ingeschakeld blijven of dat ze pas inschakelen bij een slip van 18% verschil in de draaicirkel van de voorwielen (slip). In dit besturingssysteem zijn enkele veiligheden ingebouwd. Bij een bocht van 15 graden wordt het differentieelslot automatisch uitgeschakeld en bij een rijnsnelheid van 15 km/u of meer wordt de voorwielaandrijving onderbroken. Ook bij de inschakeling van de aftakas speelt elektronica een grote rol . Nadat de chauffeur de schakelaar heeft bediend zorgt de procescomputer er voor snelle maar vooral ook het gelijkmatig opgang komen van de aftakas en het aangedreven werktuig. Een ander nieuwtje is de dansonderdrukking. Als tijdens transport het aanbouwwerktuig gefixeerd is moet de achteras alle oneffenheden opvangen en vooral bij hoge snelheden kunnen dat harde klappen zijn. Door in het hydraulisch systeem stikstofbollen te plaatsen en het werktuig niet vast te fixeren worden de klappen van het slingerende werktuig opgevangen en daardoor wordt de achteras minder belast. In dat zelfde jaar wordt de Farmer-312 LS met een vermogen van 120 pk aan het programma toegevoegd.



*Ondanks de nieuwe styling bleef de typeaanduiding hetzelfde.
Fendt Farmer 310 LSA*



Fendt Farmer-240 S

Met het verdwijnen van de laatste modellen van de Farmer 100 serie, in 1987, komt er een nieuwe lichte versie op de markt. De serie bestaat voor als nog uit 3 typen o.a. de 240 S, 250 S en de 260 S met een vermogen van respectievelijk 40, 50 en 60 pk. Alle motoren zijn luchtgekoelde 3-cilinder motoren van Deutz.

Twee jaar later wordt de serie uitgebreid met de 275 S. Deze heeft echter een luchtgekoelde 4-cilindermotor met een vermogen van 75 pk, eveneens van Deutz. Vele eigenschappen komen overeen met die van de andere Fendt modellen, alleen zijn deze wat soberder uitgerust. Je kan ze zien als een goedkopere uitvoering van de anderen. Ze zijn ook wat compacter gebouwd en worden vaak ingezet in de groenvoorziening en vee-teelt bedrijven. Na enkele jaren wordt de 240 S vanwege het lichte vermogen alweer uit de productie genomen



Fendt Farmer-250 S

Eind 1992 komt Fendt met drie nieuwe trekker series. De vormgeving van de trekkers is aangepast aan de nieuwe stijl. De vierkante look heeft plaats gemaakt voor een meer glooiende motorkap. De Farmer 300 serie is is verschillende punten gemoderniseerd. Voor meer comfort heeft de trekker



Fendt Farmer 260 S

een hydropneumatisch geveerde vooras. Het hydraulisch systeem is opgebouwd volgens het closedcenter loadsensing systeem. Hiermee kunnen diverse hydraulische componenten op werktuigen van olie worden voorzien bij verschillende druk. Ook de Variofill koppeling is nieuw op deze tractoren.



Fendt Farmer-275 S



De Favorit-600 serie is vervangen door twee nieuwe series, de Favorit-500 C en de Favorit-800 serie. Deze laatste zware serie bestaat uit vier typen, o.a. de 816, 818, 822 en de 824, met vermogens van respectievelijk 165, 190, 210 en 230. Het vermogen is aanzienlijk gestegen ten opzichte van de vorige series. In tegenstelling tot de vorige series worden de motoren betrokken



Fendt Favorit-824

bij M.A.N en zijn allen uitgerust met een turbo. De transmissie bij deze trekkers heeft een vier-traps powershift met voorschakeling. Met dit principe kan de chauffeur op zijn gemak de volgende versnelling inschakelen. De gekozen versnelling wordt pas effectief als hij het koppelingspedaal intrapt.

Geheel nieuw is de Favorit-500 C serie. Deze serie ligt tussen de Farmer-300 serie en de zware Favorit-800 serie in en bestaat in de eerste instantie uit drie modellen. De Favorit-510 C is uitgerust met een 4-cilindermotor met een vermogen van 105 pk, de beide anderen, de Favorit-512 C en de Favorit-514 C, hebben een 6-cilinder motor met een vermogen van 125 en 140 pk. In 1993 wordt de serie bijgesteld naar beneden met de Favorit-509 C van 95 pk en vanaf 1994 aangevuld met de 511-C met een vermogen van 115 pk. In 1996 is de serie compleet met de 515-C van Een complete serie waarvan er twee zijn uitgerust met een 4-cilinder motor en vier tractoren hebben de beschikking over een 6-cilinder motor.



Fendt Favorit 512 C

In het najaar van 1995 presenteert Fendt met de grootste innovatieve ontwikkeling op het gebied van trekker-techniek de continu variabele transmissie, voor ons beter bekend als Vario transmissie. Fendt presenteert deze transmissie op de gloednieuwe Fendt Favorit-926.

Deze Vario techniek maakt het mogelijk om slechts met een joystick, gemonteerd in de armleuning, traploos te kunnen schakelen met snelheden tussen 0,02 en 50 km/u en dat bij maximaal vermogen. Remmen gebeurd zeer rustig. Wegrijden zonder te hoeven koppelen, te schakelen en dat alles zonder schokken.

De nieuwe 926 is uitgerust met een watergekoelde 6-cilinder M.A.N. motor met een vermogen van 250 pk. Met een geveerde cabine en een geveerde vooras bied deze tractor veel comfort waardoor je al aardig in de richting van een auto komt. Met de keuze op de nieuwste technieken en de vele modellen heeft Fendt toch aardig wat aan te bieden en kan hij wat dat betreft de concurrentie aan.



Fendt Favorit-926

In 1997 wordt de 900 serie uitgebreid met nog eens drie modellen o.a. 916, 920 en 924. Net als de 926 hebben al deze drie tractoren de beschikking over een Vario transmissie en een 6-cilinder watergekoelde M.A.N. motor met vermogens van respectievelijk 170, 200 en 230 pk.

In het volgende overzicht wil ik laten zien wat Fendt allemaal heeft te bieden in 1997. We beginnen met de Farmer serie landbouwtypen.

Farmer-200 serie

250-S 50 pk.

260-S 60 pk.

280-S 80 pk

Farmer-300 serie LSA

304-LSA 75 pk

308-LSA 86 pk

309-LSA 95 pk

Farmer-300 serie

307 75 pk

308 86 pk

309 95 pk

310 105 pk

311 115 pk

312 125 pk

FARMER

250 S • 260 S • 280 S



FENDT

FARMER

304 LSA • 308 LSA • 309 LSA



FENDT

FARMER

307 • 308 • 309 • 310 • 311 • 312

Nieuw:
voorasvering



FENDT

De Farmer-V = P speciale uitvoeringen voor de wijngaard en plantage.

250-V 50 pk

260-V 60 pk

270-V 70 pk

280-V 80 pk

280-P 80 pk

FARMER

250 V • 260 V • 270 V • 280 V
280 P



FENDT

Favorit-500 C serie

509-C 95 pk
510 C 105 pk
511 C 115 pk
512 C 125 pk
514 C 140 pk
515 C 150 pk

Favorit-800 serie

816 165 pk
818 190 pk
822 210 pk
824 230 pk

Favorit-900 serie

916 170 pk
920 200 pk
924 230 pk
926 250 pk



Werktuigdrager

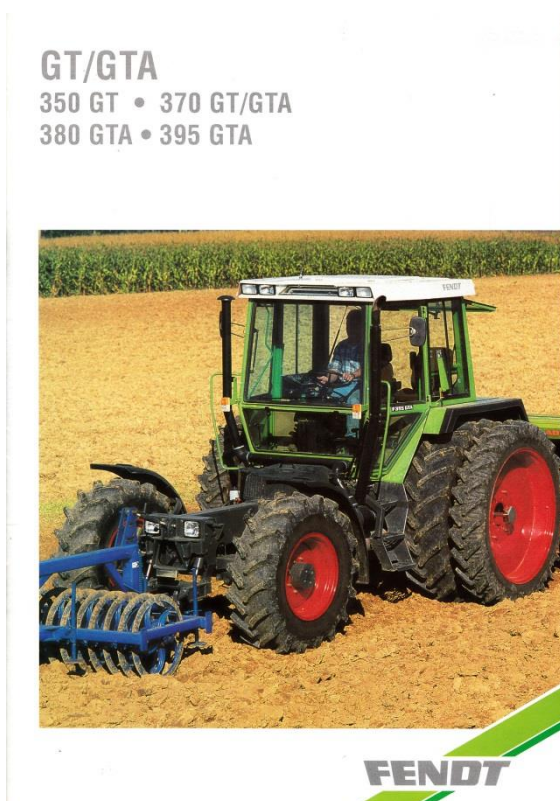
350-GT 50 pk
370-GT 70 pk

Werktuigdraggers GTA

370-GTA 70 pk
380-GTA 80 pk
395-GTA/GHA 115 pk

Xylon serie:

510 110 pk
522 125 pk
524 524 pk



Het vermogen van niet alle typen zal overeenkomen met eerder genoemde waarden maar dat komt omdat Fendt het niet altijd nodig vond om bij ingrijpende veranderingen de type aanduiding te veranderen. Zo kon het gebeuren dat bij een bepaald type verschillende motoren zijn geleverd met uiteenlopende vermogens. De Farmer-275 S/SA heeft inmiddels plaats gemaakt voor de Farmer-280 S.



Fendt Farmer-280 S

Zoals je ziet heeft Fendt in 1997 veel te bieden er is voor zowel loonwerkers, boeren fruitteilers en groenvoorziening wel iets voor handen en wat ik niet in het programma heb meegenomen zijn de kommunal-tractoren.



Fendt Kommunal F-255 GT



Fendt Farmer-250 K (Kommunal)

Van alle Duitse tractorfabrikanten is Fendt de laatste onderneming die in 1997 nog zelfstandig is. Maar ook Fendt ontkomt niet aan een fusie en wordt vanaf 1997 onderdeel van de Amerikaanse onderneming AGCO (Allis Gleaner Company) group waaronder ook legendarische merken zoals Allis-Chalmers, Oliver, Cockshutt, Minneapolis-Moline, White en Challenger zijn onder gebracht. Ook Europese bedrijven zoals Valtra en Massey-Ferguson maken hiervan deel uit.

Om wereldwijd mee te kunnen groeien is het niet langer meer wenselijk om als zelfstandige onderneming verder te gaan.





Fendt-Farmer-307 C

Tegen de concurrentie van de grote merken zoals New-Holland, Samé-Deutz-Fahr, John-Deere die de wereldmarkt beheersen is als zelfstandige onderneming niet meer op te boksen, maar als onderdeel van de AGCO groep kan je meeliften op het succes van de grote ondernemingen. Ondanks de inlijving bij de AGCO groep blijft Fendt zijn trekkers onder zijn eigen naam verder bouwen en ontwikkelen. Eén van de voordelen is

dat verschillende onderdelen uitwisselbaar zijn met die van de andere ingelijfde merken. Door de grote productiviteit kan men de prijs enigszins onderdrukken waardoor men mee kan concurreren met de andere spelers op de wereldmarkt. Wat ook telt is de ontwikkeling van nieuwe technieken wat mede door deze samenwerking enkel maar kan worden vergroot.

Begin 1999 worden de Farmer modellen 307, 308 en 309 geüpdatet en worden uitgerust met nieuwe 4-cilinder turbomoren in de vermogensklasse van 75 tot 95 pk. Ook de 3-cilinder motor van de 307 is verruild voor een 4-cilinder. Standard zijn deze tractoren voorzien van een 21/21 transmissie met omkeerschakeling. Vele eigenschappen zijn overgenomen uit de Favorit serie. De nieuwe modellen worden

net als bij de Favorit-500 C serie aangeduid met een C achter de typeaanduiding. De C staat volgens mij, maar helemaal zeker ben ik niet, voor Comfort.



Fendt-Farmer-308 C



Fendt Farmer-309 C

Nieuw is vanaf 1999 ook de Favorit-700 serie met 2 modellen de 714 met een vermogen van 140 pk en de 716 levert 160 pk. De nieuwe serie is uitgerust met de nieuwste 6-cilinder High-Tech motoren met 4 kleppen per cilinder. Meer vermogen met minder brandstof is de norm.

Nieuw is de Variotronic. Die integreert alle werk en bedieningsfuncties tot een eenheid met als centrum de joystick, de Vario-terminal en de bedieningscontrole. Buitengewoon werk en bedieningscomfort voor transmissie, motor en aftakassen. De Vario transmissie is overgenomen van de Favorit-900 serie. Mede door de geveerde vooras en cabine, alsmede de elektronische schokdempers is het rij en werkcomfort van het hoogste niveau. Met een topsnelheid van 50 km/u is het een genot om er mee te rijden. Eén van de opvallende veranderingen is de vormgeving, deze is geheel aangepast naar de 21^{ste} eeuw.



Fendt Favorit-714 Vario

Aan het eind van het jaar wordt de serie weer al uitgebreid met de Favorit-711 en de 712 met een vermogen van respectievelijk 115 en 125 pk. Door de moderne techniek kan het vermogen tijdens piekbelasting met 9 á 10 pk worden verhoogd. In die zelfde periode wordt de Farmer 300 serie met de 6-cilinder motoren vervangen door de Farmer-409, 410 en de 411. Ergonomie en functionaliteit is dat waar het met deze tractoren omdraait en dit allemaal voor een gunstige prijs. Alle tractoren uit de Farmer-400 serie zijn uitgerust met een watergekoelde 4-cilindermotor. Een serie van 86 tot 110 pk.



Fendt Favorit-711 Vario



Fendt Farmer-411 Vario

Ook deze kunnen door het variabele vermogen 6 tot 7% meer vermogen leveren wanneer het nodig mocht zijn en ze bezitten zowat alle eigenschappen van de Favorit-700 serie.



Fendt Farmer-307 C



Fendt Favorit-920 Vario

Vanaf 2001 wordt de styling van de nog bestaande Farmer 300 C serie en van de Favorit-900 onderhanden genomen en aangepast naar de nieuwe generatie Vario-2000. Verwarrend is wel dat de typeaanduiding niet is veranderd.



Fendt Favorit-815 Vario TMS



De look van de 800 serie wordt pas in 2002 verandert. Er zijn dan nog maar drie modellen leverbaar. Nieuw zijn de 815 en de 817. De 818 is nog steeds in de running. Er vinden steeds wisselingen plaats wat de typen betreft. In 2003 is de zwaarste trekker die Fendt in het programma heeft de 930 met een vermogen van 300 pk onder normale omstandigheden. Het variabele vermogen gaat tot 310 pk. Inmiddels is ook de 400 serie uitgebreid met de 412.



Fendt Favorit-930 Vario



Fendt Farmer-412 Vario

Nieuw is in dat jaar ook de 200 serie met vier nieuwe modellen o.a. 206-S, 207-S, 208-S en de 209-S een compacte serie in de vermogensklasse vanaf 65 tot 95 pk. Standaard is de serie voorzien van de nieuwe Comfortcabine voorzien met dakraam en rolgordijn en een luxe stoel met instelbare luchtvering. Het stuur is in de hoogte verstelbaar en de voor en achterrauit zijn opklapbaar.

Standaard is de tractor uitgerust

met een turbomotor en voorzien van een volledig gesynchroniseerde 21 / 6 transmissie. Op verzoek kan er ook een 21 / 21 versnellingsbak worden geleverd met een omkeerbak. De hefinrichting is elektronisch hydraulisch geregeld (EHR). Ondanks dat deze tractoren tot de goedkopere sobere uitvoering behoren heeft deze toch al veel extra's te bieden.

Comfort, Ergonomie, Functionaliteit
Uitstoot, Zuinigheid en automatisering is het waar het in de 21ste eeuw omdraait.



Fendt-208 S Vario

Ga je daar niet in mee dan val je buiten de boot. Er vinden voortdurend veranderingen plaats. Het werkgebied (de cabine) is een comfortabele



Luxe ingerichte cabine met uitstekend zicht naar alle kanten

werkplek geworden. Uitgerust met en comfortabelste zitting voorzien van instelbare luchtvering armleuning met ingebouwde joystick voor de bediening van hefinrichting, aftakas, versnellingsbak motor enz. openslaande ramen voor luchtverfrissing, kachel en airconditioning, ruimzicht naar alle kanten. De

Variotronic neemt de meeste

taken van de chauffeur over. De traploze transmissie geeft rust waardoor de chauffeur zijn aandacht meer op de werktuigen kan vestigen. De motoren zijn zo efficiënt dat het brandstofverbruik tot het minimum wordt beperkt en met behulp van de boordcomputer wordt die efficiëntie zo goed mogelijk benut. Minder brandstof gebruik betekent ook minder uitstoot. De motoren van de nieuwste trekkers zijn zo afgesteld dat de verbranding optimaal is. Met de nieuwste elektronica vaak bijgestaan door ingebouwde computers maken dit allemaal mogelijk. Het modernste systeem de GPS, een systeem waarmee niet enkel Fendt maar bijna elke tractor kan worden uitgerust, maakt het mogelijk om straks een tractor geheel onbemand zijn werk te laten doen. En we kunnen gerust stellen Fendt is er klaar voor.



De Variotronic neemt al veel taken van de bestuurder over

Vanaf 2004 worden de Xylon trekkers en de Systeemtrenkkers niet meer gemaakt en komt er ook vanaf die tijd worden de aanduiding Farmer en Favorit niet meer gebruikt. Inmiddels hebben de 410 en de 411 plaats gemaakt voor de 413, 414 en 415 met respectievelijk 135, 145 en 145 pk.

Anno 2019 is er een heel uitgebreid programma leverbaar. Mede door de fusie met Agco zijn er nu ook maaidorsers van Fendt leverbaar Alle modellen worden allemaal geleverd met Vario transmissie. Elektronica en computer voeren de toon op deze nieuwe modellen Bijna alles is mogelijk.



Door de inlijving bij Agco zijn er nu ook Fendt maaidorsers leverbaar gebaseerd op de maaidorsers van Massey-Ferguson

De computer controleert en brandstofgebruik en is in staat deze terug te brengen door automatisch gunstiger te gaan rijden. Wielslip wordt per wiel gemeten en zo nodig wordt dit automatisch bijgesteld. Naast het normale vermogen kan indien het nodig is tijdelijk het vermogen worden verhoogd. Dit voorkomt extra CO₂ uitstoot en brandstof verbruik. De elektronisch bestuurd hydraulische hefinrichting wordt door de PC bijgestaan. De 400 serie is inmiddels van het toneel verdwenen (2011) en hoe gek ook de 500 serie is terug van weggeweest. Nog even en dan mogen de tractoren alleen de weg op. In 2019 zijn de volgende modellen leverbaar.

Fendt-200 serie:

207, 208, 209, 210, 211 Vario. Deze series is uitgerust met een 3-cilinder Sisu motor met een normaal vermogen vanaf 72 tot 101 pk en op te voeren naar een maximum vermogen vanaf 77 tot 110 pk.

De 200 F, V en P speciale uitvoeringen voor de wijngaard en plantage. 207-V en F, 208-V en F, 209-V, F en P, 210-V, F en P, 211-V,F en P.



← Fendt-210
Vario Profi S-3

Fendt-209 P
Vario Profi S-3 →



300 serie:

De 300 modellen zijn uitgerust met een 4-cilinder Sisu motor met een normaal vermogen vanaf 93 tot 126 pk op te voeren vanaf 100 naar 133 pk of zelfs vanaf 113 tot 142 pk. De serie bestaat uit 4 modellen 310, 311, 312 en 313. De 400 serie en de systeem trekkers zijn helaas niet meer leverbaar.

Fendt-312 S-4 Profi plus Vario



500 serie:

De 500 serie hebben een 4-cilindermotor van Deutz variërend vanaf 124 tot 163 pk maximum vermogen vanaf 131 tot 171 pk. Hier zijn de volgende typen leverbaar, 512, 513, 514 en 516.

Fendt-516 S-4 pro plus Vario



700 serie:

De typen 714, 716, 718, 720, 722 en 724 zitten in de vermogen klasse vanaf 128 tot 220 pk met een maximum vermogen van 246 pk. De trekkers zijn uitgerust met een 6-cilinder Deutz motor.

Fendt-724 S-4 Profi plus Vario



800 serie:

Ook de 800 serie, bestaande uit 4 modellen, 822, 824, 826, en de 828 zin uitgerust met een 6-cilinder M.A.N.-motor met een vermogen variërend vanaf 220 tot 280 pk met een maximum van 287 pk.

Fendt-826 S-4 Profi plus Vario



900 serie:

De 900 serie is voorzien van een 6-cilinder motor van M.A.N. De serie bestaat uit de volgende modellen 927, 930, 933, 936 en 939. Een serie vanaf 270 tot 390 pk met een maximum van 396.

Fendt-936 S-4 profi plus Vario



1000 serie:

De zwaarste serie wieltrekkers, de 1038, 1042, 1046, 1050 hebben een vermogen vanaf 396 tot 517 pk. Ook deze zijn voorzien van een 6-cilinder M.A.N motor.

Fendt-1050 S-4 Profi plus Vario



1100-MT serie:

De 1100-MT serie is afgeleid van de Challenger rupstrekker. De serie bestaat uit 4 modellen, 1149-MT, 1154-MT, 1159-MT, en 1165-MT uitgerust met 12-cilinder C.A.T motor Deze rupstrekkers beginnen met 457 pk tot 598 pk met een maximum vermogen van zelfs 646 pk.



Fendt-1165 MT

Zoals je ziet zit er heel wat in het programma, alleen is het een doolhof wat het vermogen betreft. Zeker omdat met kan beschikken over een maximum vermogen waar alleen gebruik van wordt gemaakt wanneer het normale vermogen niet meer toereikende is. De bekende lichtgroene kleur is nu veranderd in een wat fellere groene kleur. Ook de vormgeving is regelmatig aangepast wat alleen niet is af te leiden uit de typeaanduiding. Deze bleef vaak onveranderd bestaan, soms meer dan 20 jaar. Zo kan het gebeuren dat een bepaald type dat al vele malen is veranderd, niet meer het type is van er wat toen der tijd is uitgebracht maar toch nog steeds dezelfde typeaanduiding heeft. Gaat er maar aan staan. Maar ondanks dit heeft Fendt het toch goed voor elkaar.



Zomaar 3 Fendt's van het type 824. Ga er maar aan staan.

Smalspoortrekkers.



De Fendt Dieselross F-237 (links) is destijds waarschijnlijk omgebouwd door een plaatselijke smid of tractordealer. De Fendt Farmer-2 (rechts) werd omgebouwd vanwege de vraag naar dat soort trekkers door de CHV in Veghel. Hiervan zijn er meerdere van gebouwd.

Na een bescheiden begin met het ombouwen van bestaande modellen naar smalspooruitvoering komt Fendt in 1974 op de markt met een serie smalspoortrekkers in verschillende categorieën. De gepresenteerde Farmer- 203 V (achterwielaandrijving) en de Farmer 203-VA (4-wheeldrive) zijn gebouwd in een smalle uitvoering en vallen in de eerste instantie in de categorie wijnbouwtractoren (V = van Vinegard). Voor de rest bezitten ze de meeste eigenschappen van een normaal uitgevoerde tractor zoals hydrauliek, aftakas e.d. De spoorbreedtes zijn verstelbaar. De tractoren zijn uitgerust met een luchtgekoelde 3-cilinder Deutz-motor met een vermogen van 50 pk. De transmissie bestaat uit 13 versnellingen vooruit en 4 achterwaarts en is e.v.t op verzoek met een kruipbak te leveren. Vanaf 1983 worden de tractoren geüpload waardoor de afmetingen en het gewicht zijn veranderd.



Fendt Farmer-203 V



Fendt Farmer-203 VA

In 1984 wordt er een andere motor gebruikt, wederom van Deutz maar nu met een vermogen van 57 pk. De vierwielaandrijving kreeg een verbeterde vooras met een grotere stuurhoek. De typeaanduidingen zijn veranderd in Farmer-203 V-II en Farmer-203 VA-II.

Naast de geïntroduceerde Fendt-203 V en de 203 VA is er in 1974 ook een smalspoor tractor, voor de fruitteelt of plantage zoals ze dat in de buurlanden noemen, beschikbaar als 203 P (P = Plantage). Deze beschikt verreweg dezelfde technische eigenschappen als de 203 V. Om de tractor enigszins te beschermen



Fendt Farmer-203 P



Fendt Farmer-200 V

tegen uitstekende takken worden de spatborden afgeschermd met rubberen strippen. Voor de veiligheid is er een uitklapbare beugel aan de tractor bevestigd. In 1977 worden de remmen herzien en verbeterd en wordt er een groepstransmissie (14/4) met overdrive gebruikt en is er ook een uitvoering met vierwielaandrijving als 203 PA leverbaar.

Vanaf 1984 wordt er net als bij de 203 V serie de transmissie herzien en wordt nu geleverd met een nieuw motormodel van Deutz met een vermogen van 57 pk 203P-II

Naast de 203 V en P is vanaf 1979 ook het type 200 V leverbaar. Deze beschikt eveneens over een 3-cilinder luchtgekoelde Deutz motor alleen met een lager vermogen (42 pk). De transmissie heeft 12 versnellingen vooruit en 4 achteruit.

Met de introductie van de Farmer 204 P (1979) is er tot 65 pk aan vermogen beschikbaar in de klasse plantage tractoren. Van meet af aan stonden er een versie achterwiel en een versie vierwielaandrijving (204 PA) in het programma. De luchtgekoelde 4-cilinder Deutz-motor heeft een cilinderinhoud van 3768 cc.



Fendt Farmer-204 P

Deze is gekoppeld aan een volledige gesynchroniseerde groepstransmissie van Fendt met 14 versnellingen vooruit en 4 achteruit. De versnellingen kunnen eventueel worden uitgebreid met een kruipbak. In 1983 wordt de tractor geüpload en is er op verzoek een geluidsarme veiligheidscabine beschikbaar.

Vanaf dezelfde tijd wordt de serie uitgebreid met de Farmer-205 P met een 4-cilinder luchtgekoelde Deutz-motor met een vermogen van 72 pk en een volume van 4048 cc. Waarom de ene tractor is uitgevoerd met roosters in de motorkap en de ander niet is mij niet erg duidelijk. Je komt ze op alle typen tegen met of zonder rooster, zie foto's.



Fendt Farmer-205 P

Vanaf 1986 is er in de V-serie ook een tractor met een vermogen van 65 pk beschikbaar. Op zijn specialiteiten na van de V-serie verschilt deze 204 V nauwelijks van de 204 P.

In 1988 wordt de gehele smalspoor versie vervangen door 6 nieuwe modellen, o.a. de Farmer-250 V, 260-V, 270-V, en de 260-P, 270-P, en de 280-P. met respectievelijk een vermogen van 50, 60 en 70 pk voor de V-serie en de P-serie gaat met de 280P door tot ruim 80 pk. Ik zeg ruim omdat Fendt altijd loopt te klooiën met meerdere Pk's. De 250-V en de 260-V en P zijn uitgerust met een 3-cilinder luchtgekoelde motor van Deutz terwijl de 270-V en P en de 280-P zijn voorzien van een 4-cilinder luchtgekoelde motor van dezelfde fabrikant. De tractoren hebben zich optisch aangepast met de reeds bestaande landbouwwuitvoering.



Fendt Farmer-260 V



Fendt Farmer-270 V

Uiteraard zijn alle typen leverbaar met 4-wielaandrijving aangeduid met A van Allrad. De meeste modellen zijn leverbaar met een geluidsarme veiligheidskabine wat het werkklimaat op de tractor een stuk aantrekkelijke maakt. De versnellingsbak is aangepast naar 20 versnellingen vooruit en 6 achteruit met snelheden tot 40 km/u. Op wens kon er ook een kruipbak of een versnellingsbak worden geleverd met 21 versnellingen en 6 achteruit.

In 1992 worden de series enigszins aangepast. Zo is de 260-P niet langer meer leverbaar en is de 270-V vervangen door de 275-V met dezelfde motor dan de 270V maar nu met een vermogen van 75 pk.



Fendt Farmer-275 V

Eind 1996 vinden er weer enkele veranderingen plaats. Nieuw zijn de 270-V en de 280-V. Nu zal je denken de 270-V was er voor die tijd toch ook.

Dat klopt ook wel maar werd door de introductie van de 275-V in ons land niet meer geleverd, maar het zou ook kunnen dat hij zelfs toen uit de productie is gehaald. Deze 270-V bezit alle eigenschappen



Fendt Farmer-280 V

van de nieuwste wijzigingen zoals een ruimer zicht in de cabine doordat de deuren geheel van glas zijn gemaakt. Door het hogere koppel zijn de motoren veel krachtiger en wordt het brandstofgebruik een stuk lager door een directe hoger insputting van de brandstof. Met de komst van deze 2 nieuwe modellen zijn de Farmer 275-V en de 270-P niet langer meer leverbaar, tenminste niet in ons land.

**FARMER 206 V • 207 V
208 V/P • 209 V/P**

Het lijkt wel dat de typeaanduiding in 2002 weer verder gaat daar waar we in 1988 waren gebleven maar niets is minder waar. De nieuwe modellen, laten we beginnen met de Farmer 206-V, de 207-V/P, de 208-V/P en de 209- V/P. De 3-cilinder luchtgekoelde motor van de 206 en 207 levert een vermogen van 65 en 73 pk. De 4-cilinder motoren van de 208 en de 209 leveren respectievelijk 86 en 94 pk. Met het variabel vermogen kan men als de motor daarom vraagt het vermogen verhogen met 6%

Vele nieuwe eigenschappen zijn gelinkt aan die van de landbouwmodellen zoals eerder beschreven dus ga ik daar niet verder op in. Het jaar daarop in 2003 wordt daar nog eens de F-serie aan alle modellen toegevoegd. Wat afmetingen betreft is deze serie wat forser dan de V serie en wat de P-serie betreft is de F-serie korter, smaller en heeft een kortere wielbasis. Uiteraard is hij met een gewicht van 2680 kg (209-FA) lager dan een 209-PA.



Fendt Farmer-209 V

Omstreeks 2010 worden de modellen weer geüpload, of liever gezegd vernieuwd. Ondanks dat de meeste typeaanduidingen nog worden gebruikt zijn ze allen voorzien van nieuwe motoren. De motoren worden niet meer betrokken bij Deutz maar er wordt nu gebruik gemaakt van Sisu motoren, Dat heeft enigszins te maken met de inlijving bij de AGCO group. Het kleinste model de 206-V/F is van het toneel verdwenen.



Fendt-210 P Vario



Fendt-211 P Vario

We beginnen nu met de 207-V / F, de 208-V /F, en de 209-V / F en P. De nieuwkomers de 210-V /F en P en de 211-V /F en P sluiten de rij. Alle modellen beschikken over een 3-cilinderwatergekoelde motor met een normaal vermogens van respectievelijk 60, 70, 80, 90 en 100 pk. Dit is slechts een uitgangspunt want met de nieuwste techniek levert de tractor soms meer of minder vermogen, precies wat nodig is om brandstof te besparen. Een uiterst moderne serie die tegenwoordig niet meer hoeft onder te doen voor de landbouwwitvoering.

De tijd waarbij de smalspoortrekkers enigszins afgeleid waren van de landbouwuitleidingen lijkt voorgoed voorbij. Ze worden op maat gemaakt. Turbo, fronthef en aftakas en vario is de normaalste zaak van de wereld. Evenals een ingebouwde computer. Over versnellingen wordt niet meer gerept. Met heeft het nu over een traploze transmissie oplopend van 0 tot wel 40 km of meer. Ondanks dat Fendt in de eerste instantie niet voorop liep op het gebied van smalspoortractoren hebben ze nu de zaakjes goed voor elkaar.



Fendt-211 V Vario Profi S-3

Men kan het gerust zo stellen dat Fendt hier in ons land anno 2020 nummer 1 is wat smalspoortrekkers betreft. Bij ons op het dorp, Nisse (600 inwoners) met slechts enkele fruittelers tel ik er minstens al 15. Als ik de andere merken bij elkaar optel kom ik vast niet hoger dan een stuk of 8. Dit zegt genoeg dacht ik.

FENDT

Werktuigdragers en Systeemtrekkers.

Fendt F-12 GT,

Na jaren lang te hebben geëxperimenteerd naar de optimale constructie komt in 1957 de eerste werktuigdrager op de markt. Het achterste deel is gebaseerd op een Fendt Dieselross F-12. Naar voren toe zijn er twee parallelle lopende stalen buizen aangebracht waaraan de vooras is bevestigd. In of aan deze stalen buizen kan men verschillende werktuigen hangen. Dat kan variëren van een zaaimachine tot een laadbak. Het voordeel van een werktuigdrager is dat men altijd goed zicht hebt op de werktuigen en in combinatie gebruikt kan worden met e.v.t een werktuig achter de trekker. De meest technische gegevens ga ik niet beschrijven want die komen vrijwel overeen met de F-12 van na de tweede wereldoorlog. Vandaar de typeaanduiding F-12 GT (Geräteträger).



Fendt F-12 GT

Al in 1953 presenteerde Fendt het een prototype op de DLG tentoonstelling maar er moest nog veel aan verbeterd worden en in 1955 werd er opnieuw een prototype gepresenteerd. De interesse was erg groot maar men deed er nog eens twee jaar over om de machine uit te testen en proef te draaien op daarvoor geselecteerde boerderijen.



Fendt F-12 GT met maaibalk maar nu zonder laadbak

De belangstelling was groot maar bij nader inzien bleek de 12 pk van de motor uit de F-12 HLX te licht. Het was bijna niet mogelijk om er meer klussen tegelijk mee te doen. Ook waren de heuvels een te zware opgave voor De F-12 GT. Fendt speelde hier snel op in want al in 1958 werd de F-12 GT al vervangen door de F-220 GT. Toch er nog 1052 exemplaren van gebouwd

Fendt Fix-1 Umbouw GT,



Fendt Fix-1 Umbouw GT

Even tussen door. Of er nog niet genoeg was geëxperimenteerd werd er in 1960 een Fendt Fix-1 omgebouwd tot werktuigdrager die veel ruimte onder de motorkap heeft. Hierdoor is een relatief lage installatie van het laadbakje mogelijk zoals bij een werktuigdrager. Het bakje kon zelfs hydraulisch kantelen. Dat is dan ook het enige wat men kon installeren want machines er onder hangen, net

als bij de werktuigdraggers, bied niet meer mogelijkheden dan bij een reguliere tractor. Als krachtbron werd de 1-cilinder watergekoelde M.W.M. motor uit de Fix-1 gebruikt. Ik mag aan nemen dat ook de versnellingsbak en andere technische eigenschappen hetzelfde zijn als bij de Fix-1. Ze zijn nooit in serieproductie gemaakt en ze zijn ook nooit verder gekomen dan 1 exemplaar.



Fendt F-220 GT en F-220 /1 GT,

De opvolger van de F-12 GT de F-220 GT werd gepresenteerd in de verkoopbrochure als Fendt EIN MANN SYSTEM. Het zwakke systeem van zijn voorganger werd opgelost door de nieuwe M.W.M. motor ADK-311 Z met een vermogen van 19 pk. Dezelfde 2-cilinderluchtgekoelde motor werd ook gebruikt in de Fendt Dieselross F-17. De hydrauliek was ook aanzienlijk versterkt. Door al deze verbeteringen stegen ook de verkoopcijfers met in het totaal een aantal van 6925 exemplaren. De werktuigdrager heeft de beschikking over 6 versnellingen vooruit en 2 achteruit verdeeld over 2 groepen. Kort voor het einde van de productie in 1963 van de F-220 GT kreeg deze er nog een nieuwe transmissie van 8 versnellingen en 4 achteruit die later ook werd gebruikt in zijn opvolger de F-225 GT. De type aanduiding werd gewijzigd in F-220 (1) GT. Een werktuigdrager was in die tijd zeker niet voor iedereen weggelegd.



Fendt F-220 GT / 220-1GT

Een nadeel wat zeker genoemd mag worden is dat wanneer je echt profijt van zo'n trekker wou hebben dat er vaak ook dure machines moest worden aangeschaft. Zo niet dan was je beter af aan een gewone tractor.

Fendt F-225 GT.



Fendt F-225 GT

De werktuigdragers bij Fendt werden steeds succesvoller. Ze waren soms goed voor 25% van de productie van de tractoren. Dit in tegenstelling tot andere Duitse fabrikanten, die hun productie al lang hadden opgegeven. Fendt ging praktisch gericht te werk en de ervaring, opgedaan door jarenlange ontwikkeling, wierp nu zijn vruchten af. De F-225 GT beschikt over een 2-cilinder luchtgekoelde M.W.M motor

met een vermogen van 25 pk. De transmissie is overgenomen van de F-220 /1 GT. De bandenmaat is groter en er was zelf een keuze uit twee verschillende maten. Het productieaantal bedroeg tot 1965 8110 exemplaren

Fendt F-230 GT,

De nog overgebleven concurrenten op het gebied van werktuigdragers, met name Eicher, brengen steeds zwaardere modellen op de markt. Vanaf 1964 brengt ook Fendt een werktuigdrager op de markt met een 3-cilinder motor.



Fendt F-230 GT

De luchtgekoelde M.W.M levert een vermogen van 30 S.A.E. pk met een cilinder inhoud van 2200 cc. De 4-versnellingsbak van eigen fabricaat, die ook in de vorige typen werd gebruikt, wordt geschakeld in 3-groepen langzaam, snel en achteruit. De verbeterde stoel zorgt voor meer rijcomfort en de hydrauliek kreeg meer vermogen. Met een productie aantal in 1967 van 6455 stuks werd de F-230 GT opgevolgd door de F-231 GT.

Fendt F-231GT,

Tijdens zijn productie jaren (1967-1993) heeft de F-231GT verschillende wijzigingen ondergaan. Drie verschillende motoren werden er geïnstalleerd en de transmissie liep van 8 naar 16 versnellingen vooruit. Aan het einde van zijn productie periode werd de fabricage gedeeltelijk verplaatst naar Weimar. Hier werd later ook nog een verkorte versie gebouwd. Tot 1978 werd er een M.W.M (D-308.3) 3-cilinder luchtgekoelde motor met 2232 cc en een vermogen van 32 pk ingebouwd. Standard nog voorzien van 8 versnellingen maar op verzoek kon er een overdrive worden besteld wat het aantal versnellingen verdubbelde en er kon een maximum snelheid van 28 km /u worden bereikt.



Fendt F-231 GT



Fendt F-231 GTS (1977)

Vanaf 1978 werd er een grotere M.W.M. (D-325.3) gebruikt, nu met een cilinderinhoud van 2550 cc en een vermogen van 35 pk. Het aantal versnellingen van 16 was nu standaard.

Nogmaals een andere motor M.W.M. (D-327.3) met een volume van 2826 cc. Het vermogen van 35 pk bleef gehandhaafd. M.W.M werd in 1985 overgenomen door KHD (Klöckner-

Humboldt-Deutz) maar bleef onafhankelijk van Deutz zelfstandig motoren bouwen.

Fendt F-231 GTW

Vanaf de verplaatsing van de productie van werktuigdragers naar Weimar werd de productie hiervan uitbesteed aan Weimar-Werk GmbH vandaar dat er een W achter de typeaanduiding werd geplaatst. Motor en transmissie bleven hetzelfde alleen door de grotere bandenmaat steeg de maximum rij snelheid naar 30 km/u. Wat wel veranderde waren de afmetingen. Er werd zowel een lange als een korte versie gebouwd. De totale productieperiode van de F-231 GT bedroeg 26 jaar, vanaf 1967 tot 1993, het zij in verschillende varianten. Dit is verreweg de langste productieperiode van de werktuigdragers



Fendt F-231 GTW

Fendt F-250 GT,

Een geheel ander ontwerp van een werktuigdrager die Fendt in 1970 op de markt bracht was de Fendt F-250 GT. De motor was nu geheel uit het gezichtsveld van de bestuurder verdwenen en is onder de cabine platform geplaatst. De luchtgekoelde motor is wederom van M.W.M (D-925.L-3) en heeft 3 liggend cilinders met 2550 cc en een vermogen van 50 pk.



Het vermogen is zwaar genoeg om met meerdere machines tegelijk te werken. De transmissie is uitgerust met 13 versnellingen vooruit met overdrive en 4 achteruit. Uit het programma van de landbouwtrekkers is naast de transmissie ook de hydrostatische besturing en koppelomvormer overgenomen. De F/250 GT bleef met een productieaantal van 4237 stuks tot 1977 in productie.



Fendt F-255 GT

Fendt F-255 GT en F-275 GT

Eind 1976 komt ter vervanging van de F-250 GT de Fendt Farmer F-255 GT op de markt. Fendt had toen al in de gaten dat mensen die op hun machines rijden zo comfortabel mogelijk moeten zitten op hun werkplek. Voor de F-255 GT werden er een geluids en trillingarme veiligheidscabine en een multi verstelbare comfortstoel geïnstalleerd. Een hydro-

statische besturing, een geveerde vooras en verwarming droegen allen bij voor een goede uitrustig. Dezelfde uitrusting is ook van toepassing op de F-275 GT die parallel met de F-255 GT wordt geleverd. De motoren werden voor beiden geleverd door Deutz (M.W.M-Deutz) en is net als bij hun voorganger gebouwd onder de cabine. Voor de F-255 GT is er een luchtgekoelde liggende 3-cilinder-motor met een cilinderinhoud van 2826 cc beschikbaar. Aanvankelijk eerst met een vermogen van 50 pk, later 55 pk. Het ruimte-besparende model had geen motorkap meer nodig en laadbak of andere machines kunnen gelijk onder de cabine worden gemonteerd. Vanaf 1978 werd er naast de F-255 GT een versie geleverd met een verkorte wielbasis (F-255 GTF), Speciaal voor de voedergewassen. Hierdoor werd er een grotere wenbaarheid gecreëerd.

De F-275 GT is uitgerust met een luchtgekoelde liggend 4-cilinder met een volume van 3768 cc en eerst met een vermogen van 70 pk, later 78 pk met 4084 cc (F-275 GT-II). Alle genoemde modellen hebben de beschikking over 14 versnellingen vooruit en 4 achteruit. Vanaf 1984 werd deze serie vervangen door de 300 serie.



Fendt F-275 GT

Fendt F-345 GT, F-360 GT en F-380 GT /

In 1984 onthulde Fendt een nieuwe reeks werktuigdragers met hetzelfde basis concept waarvan de technologie afkomstig is van de landbouw tractoren uit de Farmer 300 serie. Het betreft de F-345 GT van 45 pk, de F-360 GT met 60 pk en de gepresenteerde als sterkste van de drie de F-380 GT met een vermogen van 80 pk. De comfortabele cabine van de Farmer 300 LS serie behoorde tot de standaarduitrusting net als vanaf 60 pk de overdrive met een topsnelheid van 40 km/u.



De F-380 werd geleidelijk gebouwd in verschillende varianten. Daarnaast waren er versies voor speciale doeleinden zoals bosbouw en plantsoenen. De tractoren voor de gemeenten werden meestal oranje spoten (Kommucal).

Als eerste kwam de F-380 GT op de markt met alleen achterwielaandrijving. De F-380 GTA is één van de eerste werktuigdragers met vierwielaandrijving. Halverwege de jaren 90 werd de Deutz-motor opgewaardeerd met een turbo waardoor het vermogen steeg naar 95 pk. De transmissie werd gewijzigd naar 21 versnellingen vooruit en evenveel achteruit.



De F380 GTF is de compacte versie met een verkorte wielbasis voor speciale gewassen. Dit bemoeilijkt de ophanging van machines tussen de assen maar de wendbaarheid is toegenomen.

De F-380 GTH is een verhoogde versie met achterwielaandrijving met een bodemvrijheid van 70 cm. Om dit doel te bereiken waren er grotere wielen aan gemonteerd en portaalassen aan gebracht.

De F-380 GHA is dezelfde versie met vierwielaandrijving.



Fendt F-380 GTA



Fendt F-380 GHA

Fendt-365 GTA en 390 GTA /GHA.

Vanaf 1988 wordt de reeks werktuigdragers uitgebreid met de 365 GTA van 65 pk en de 390 GTA/ GHA met een vermogen van 100 pk. Er is ook nog een verkorte versie van de 365 GT uitgebracht als 365 GTF. De 365 GT is uitgerust met een 4-cilinder luchtgekoelde Deutz-motor en de 390 GT heeft de beschikking over een luchtgekoelde 6-cilinder Deutz-motor.



Fendt-365 GTA

Fendt-350 GT, 370 GT/GTA, 395 GTA /GHA.

In 1990 wordt de 6-cilinder 390 GTA versterkt met de 395 GHA/GTA eveneens met een luchtgekoelde Deutz-motor maar met een vermogen van 115 pk. Evenals de 365 GT en de 390 GT wordt de 395 GT slechts geleverd met 4-wielaandrijving.



Fendt-390 GTA

Voor de nog bestaande typen 231 GT, de 345 GT en de F-360 GT is er geen 4-wielaandrijving beschikbaar. De 380 daar in tegen kon zowel met 2 als met 4-wiel aandrijving worden geleverd.



Fendt-395 GTA

Met de 6-cilindermotoren liet Fendt duidelijk zien dat de prestaties van werktuigdragers niet beperkt is. Desondanks was het aantal verkochte voertuigen beduiden lager na het millennium dan daarvoor.



Fendt-350 GT

In 2000 wordt de 395 GTA /GHA uit het assortiment gehaald. De 345 GT, de 360 GT, de 365 GTA zijn in 1995 al vervangen door de 350 GT met een 3-cilindermotor met een vermogen van 50 pk en de 270 GT / GTA met een 4-cilindermotor van 70 pk.



Fendt-370



Tevens zijn het verhoogde variant van de F-380 (GHA) en de F-390 GTA /GHA al in 1995 uit de productie gehaald. Twee jaar later in 1998 wordt de F-350 GT al niet meer geleverd en vanaf 2003 /2004 wordt de productie na ruim 50 jaar van deze systeemtrekkers beëindigd. Tenminste in ons land worden ze niet meer geleverd.

Trike,

Van de modellen 360 GT, 380 GT, 365 GTA, 380 GTA, 390 GTA, 395 GTA /GHA zijn er rond 1993-1994 een aantal exemplaren omgebouwd in trike uitvoering (Trike-Trac) Hoeveel er dat zijn geweest is mij niet bekend. Dit gebeurde echter niet in de Fendt fabriek maar bij plaatselijke mechanisatiebedrijven in Nederland en België.



Track-Trike serie GTA en GHA

Systeemtrekkers:



Fendt Prototype Xylon-320

Een aantal studenten hadden in begin jaren 90 een tractor ontwikkeld die veel weg had van de Intract-trekkers van Deutz. Om meer zicht op het werk te krijgen hadden ze de cabine tussen de voor en achterwielen geplaatst. Het prototype ,de Xylon 320, is uitgerust met 4-wielaandrijving, met een 6-cilinder luchtgekoelde Deutz-motor die een vermogen heeft van 120 pk, en een cilinderinhoud van 6128 cc. Tot serie productie is

het echter nooit gekomen maar het was wel de basis van een kleine serie Xylon trekker die in 1984 /85 op de markt kwamen .



Fendt Xylon-522



Fendt Xylon-524

We hebben het over de modellen Xylon 520, 522 en 524 In alle drie de modellen is een 4-cilinder watergekoelde motor geplaatst met een turbolader en interkoeling met vermogens van respectievelijk 110, 125 en 140 pk. Voor de transmissie wordt gebruik gemaakt van een turboshift-omkeerschakeling met 24 /24 werkversnellingen. En 20 /20 kruipversnellingen van 0,5 tot 50 km/u. De aftakas is onder belasting in schakelbaar met de keuze tussen 540, 750, 1000 en 1400 toeren per minuut. Er is een geveerde vooras aanwezig en beremming op alle 4 wielen.



Verder zijn ze voorzien van een luchtdrukinstallatie. Na het millennium wordt de vraag naar werktuigdragers en systeem-trekkers aanzienlijk minder. Wat de precieze reden hiervan is weet ik niet zeker maar het zal wel met de prijsverhouding met een reguliere tractor te maken hebben zodat het project van de systeemtrekkers te duur werd. Bovendien zijn de mogelijkheden van de gewone trekkers enorm gegroeid. Vanaf 2003 /2004 wordt de productie van de werktuigdragers en de systeem-trekkers afgebouwd. Hoeveel Xylon tractoren er zijn gebouwd is mij niet bekend.



Tot slot:

Zomaar even leuk om dit nog even te vermelden hoe de aanduiding LS tot stand is gekomen. Toen in 1975 naast de toen geleverde modellen er een luxe uitvoering van Fendt op de markt kwam, met onder anderen een luxe geluids-

arme trillingvrije cabine, werd dit zichtbaar gemaakt door een L achter de typeaanduiding te voegen. Nu zou je denken dat de L dan achter de S zou worden geplaatst maar bij de meeste Fendt die je ziet rijden staat er LS achter het type nummer, dus de S achter de L.

Toch hadden de eerste luxe modellen SL achter het typenummer. Dat heeft maar even geduurd want het geval wilde dat ook Mercedes-Benz het type SL bij zijn auto's voerde. Mercedes wilde niet dat Fendt deze afkorting (S staat bij Fendt voor gesynchroniseerde versnellingsbak en de L staat voor Luxe) voor zijn tractoren gebruikte en dreigde een proces aan te spannen waardoor Fendt genooddakt was te stoppen met deze aanduiding. Fendt loste dit op door de letters S en L om te draaien. Vandaar dat de S op de tweede plaats kwam te staan.



Fendt Favorit-612 SL



Fendt Favorit-612 LS



Een vooruitgang van 90 jaar



Alle rechten voorbehouden geheel of gedeeltelijke
overname is niet toegestaan

Auteur: Arjaen



E-mail
moldc@zcclanduct.nl

*Folders
Oldtimers
Miniaturen*

*Adrie Mol
v/d Poest
Clementstraat 14
4443 AM Nisse*

Tel 0118-649525

= Fendt =



Dieselross F-28

2-cilinder

waterkoeling

28 pk



N.V. INDUMIJ

WETERINGKADE 7 — TELEFOON 771978 — 'S-GRAVENHAGE